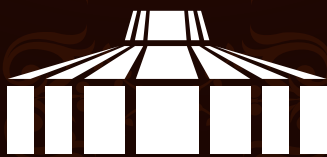

בס"ד

קריאת התורה

לאחר קרונה

בשבתך בביתך
שבועות שנת תש"פ

THE WHITE SHUL

ק"ק כנסת ישראל

L'chvodchem Yedidai HaYikorim, LOY"Y

Unfortunately, this *Shavuot* will differ from years past as we will have to re-experience *Matan Torah* in the privacy of our own homes, without the energy and excitement of communal *limmud hatorah*. But as we will be physically apart, please join me in spirit, as we journey through a fascinating and timely *sugya*. As our community begins to emerge from the current crisis, and looks toward the future, many rare, yet important, *halachik* questions will no doubt arise. I imagine that many of us have wondered about the nature of first post-COVID *kriyas hatorah*. For the first time in our lives we, as a community, have not had the opportunity to hear the *kriyas hatorah* of many *parshiyos*. Will we be expected to start our post-COVID *kriyas hatorah* from *Parshas Ki-Sisa*? On the other hand, can we imagine celebrating a *Simchas Torah* knowing that this year we have not, as a *tzibbur*, completed the entirety of *Chamisha Chumshei Torah*? It is certainly no surprise that while COVID may be a new virus, the *shaylos* that it bears have long been addressed, as our *Chazal* assure us, *hafoch ba v'hafoch ba d'kula ba*! So let us travel through the generations to gather the principles established by the *chachmei hatorah* and see how they manifest themselves in modern times!

Two Approaches - Page 3**The Root Of The Debate -Page 5****A Deeper Understanding - Page 17****A Possible Parallel - Page 22****Room For Leniency - Page 25****In Conclusion- Page 34****Appendix-Page 36**

I. TWO APPROACHES1. דרכי משה הקצר אורח חיים סימן קלה

(ב) כתב באור זרוע (הל' שבת ס' מה) אם עבר שבת ולא קראו הפרשה הראויה לאותו שבת יקראו לשבת הבאה עם הפרשה הראויה לאותו שבת ואל יבטלוה ואין אומרים בזה עבר זמנו בטל קרבנו עכ"ל:

2. שולחן ערוך אורח חיים הלכות קריאת ספר תורה סימן קלה

סעיף ב: מקום שמפסיקין בשבת בשחרית, שם קורין במנחה, ובשני ובחמישי, ובשבת הבאה. הגה: אם בטלו שבת אחת קריאת הפרשה בצבור, לשבת הבאה קורין אותה פרשה עם פרשה השייכה לאותה שבת (אור זרוע)

The REM" A(1) (Rav Moshe Isserles ZT" L, 1530-1572, Krakow, Poland), the father of Ashkenazi Halacha, clearly writes that if a community misses *kriyas hatorah* one week, they are expected to read both *parshiyos* the following week.

3. מגן אברהם סימן קלה

ד: בטלו שבת. וה"ה אם התחילו ולא סיימו מחמת קטט אבל אם היו ב' מחוברין באותו שבת שבטלו אין קורין בשבת הבאה ג' דלא מצינו לעולם שקורין ג' וא"ל יקראו ב' לכל הפחות דאין תקנה לחצאין (ובהגמ"נ כתוב ע"ז ולא נראין דבריו בעיני) ואם בטלו פ' ויחי אין לקרותו עם פ' שמות כי כשקורין ב' סדרות צריך לקרות חד גבר' מסוף סדרא ראשונה לתחלת סדרא שניה כדי שיהיו מחוברין וזה אין נכון לעשות בשני ספרים (רמ"מ סי' פ"ה):

The Magen Avraham(3) (Rav Avraham Abele Gombiner ZT" L, 1635-1682, Kalisz, Poland) notes that this obligation to read the previous week's *leining* is only if it will not result in more than two *parshiyos*, from the same *sefer*, being read. We will never read more than three *parshiyos*, or even two, from separate *seforim* (i.e. *Bereishis*, *Sh'mos* etc.) in one *kriyas hatorah*.

4. ערוך השולחן אורח חיים סימן קלה

סעיף ו: כתב רבינו הרמ"א בסעיף ב' דאם בטלו שבת אחת קריאת הפרשה בצבור לשבת הבא קורין אותה פרשה עם הפרשה השייכה לאותו שבת עכ"ל וה"ה אם הניחו באמצע קורין לשבת הבא ממקום שהניחו עם הסדרה השייך לאותו שבת ויש מי שאומר דאם באותו שבת שביטלו היו שני סדרות מחוברים דאין קורין אותם לשבת הבא משום דלא מצינו שיקראו ג' סדרות בבית אחת [מג"א סק"ד] ולפ"ז ה"ה דאם בשבת הבא יהיו שני סדרות דג"כ אין קורין ודברים תמוהים הם דהא כיון דחובה היא להשלים מה שלא קראו מה לי תרי מה לי תלת ואפילו אם לא קראו כמה שבתות נראה שחובה להשלימם כולם וכן ראיתי מי שפסק כן להלכה [א"ר סק"ב] והביא כן גם מהגהת מנהגים] וכן יש מי שאומר דאם בטלו הסדרה שבסוף ספר לא יקראו בשבת הבא עם הסדרה של הספר השני מפני שהרביעי צריך לקרות משני הסדרות וא"א לחבר משני ספרים קריאה אחת [מג"א שם] ותמוה הוא דאטו לעיכובא הוא שיהא אחד מחבר השני סדרות ועוד איזה איסור יש בזה אם יחברום והעיקר נראה דבכל אופן החיוב להשלים בשבת הבא ונראה דרק בשבת הבא יכולים להשלים אבל אם ירצו להשלימה באמצע השבוע א"א דלא נתקן שבעה קרואים רק בשבת ושיקראו בשני או בחמישי בג' קרואים ביחד עם הפרשה לא תהיה כתקנת חכמים מיהו זה וודאי אם ביכולתם לקרותה בשבת במנחה יקראו אז שבעה קרואים ויצרפו בזה גם הפרשה הבאה [נ"ל]:

The *Aruch Hashulchan*(4) (Rav Yechiel Michel HaLevi Epstein ZT"l, 1829-1908, Lithuania) argues vehemently with the conclusion of the *Magen Avraham*. If we are expected to make up a *kriyah* which was missed, why should that obligation be limited to just one *parshah*? Furthermore, why should it be limited to one *sefer*? The *Aruch Hashulchan* therefore concludes that any *kriyah* which was not read by the *tzibbur* must be read the first possible *shabbos*.

5. משנה ברורה סימן קלה

(ו) שבת אחת - ואם בטלו כמה שבתות י"א דאין לקרות בשבת הבאה כ"א הסדרה האחרונה הסמוכה לזו וי"א דצריך להשלים בצבור כל הסדרות שביטלו ומביאור הגר"א משמע דס"ל כהדעה הראשונה:

The *Mishna Berurah*(5) (Rav Yisroel Meir HaKohen Kagan ZT"l, *Chofetz Chaim*, 1838-1933, Radun, Poland), very often the final authority of modern day *psak*, codifies both of these two approaches. Obviously, whichever opinion we adopt will have tremendous ramification for our question; will we be expected to *lein* every *parshah* we missed or just the most recent week's *parshah*?

II. THE ROOT OF THE DEBATE

6. ביאור הגר"א אורח חיים סימן קלה

סעיף ב: אם בטלו כו'. כמ"ש בתפלה טעה ולא התפלל כו':

7. תלמוד בבלי מסכת ברכות דף כו עמוד א

...טעה ולא התפלל ערבית - מתפלל בשחרית שתיים, שחרית - מתפלל במנחה שתיים! - כולי יומא מצלי ואזיל, עד חצות - יהבי ליה שכר תפלה בזמנה, מכאן ואילך - שכר תפלה יהבי ליה, שכר תפלה בזמנה - לא יהבי ליה... איבעיא להו: טעה ולא התפלל מנחה, מהו שיתפלל ערבית שתיים? אם תמצא לומר טעה ולא התפלל ערבית מתפלל שחרית שתיים - משום דחד יומא הוא, דכתיב אוייה ערב ויהי בקר יום אחד, אבל הכא - תפלה במקום קרבן היא, וכיון דעבר יומו בטל קרבנו; או דילמא, כיון דצלולתא רחמי היא - כל אימת דבעי מצלי ואזיל? - תא שמע: דאמר רב הונא בר יהודה אמר רבי יצחק אמר רבי יוחנן: טעה ולא התפלל מנחה - מתפלל ערבית שתיים, ואין בזה משום דעבר יומו בטל קרבנו. מיתיבי: במעות לא יוכל לתקן וחסרון לא יוכל להמנות; מעות לא יוכל לתקן - זה שבטל קריאת שמע של ערבית וקריאת שמע של שחרית, או תפלה של ערבית, או תפלה של שחרית; וחסרון לא יוכל להמנות - זה שנמנו חביריו לדבר מצוה ולא נמנה עמהם! - אמר רבי יצחק אמר רבי יוחנן: הכא במאי עסקין - שבטל במזיד. אמר רב אשי: דיקא נמי דקתני בטל ולא קתני טעה - שמע מינה.

8. רבינו יונה על הרי"ף מסכת ברכות דף יח עמוד א

טעה ולא התפלל מנחה יתפלל תפלת ערבית שתיים ואומרים רבני צרפת ז"ל דדוקא כשטעה ושכח תפלה אחת יש לה תשלומין אבל אם טעה ולא התפלל ערבית ומנחה אינו מתפלל שלשה אלא שתיים אחת של שחרית ואחת של ערבית שאין התשלומין מועילין אלא לתפלה אחת בלבד ויש מפרשים שאפילו לא התפלל תפלות הרבה לכולן יש להן תשלומין והם אומרים שמי שהיה

תפוס או חולה כשיצא מבית האסורין או כשנתרפא שיתפלל כל התפלות שהפסיד ואין דעת מורי הרב נר"ו נוחה בזה אלא הנכון כמו שאומרים רבני צרפת ז"ל והוא ג"כ דעת רבינו משה ז"ל מיהו אם ירצה להתפלל אותה בתורת נדבה ושיחדש בהם שום דבר הרשות בידו ונכון לעשות כן:

9. חידושי הרשב"א מסכת ברכות דף כו עמוד א

...ולעולם משלים הוא בתפלה הסמוכה לה אבל טעה ולא התפלל שחרית אינו מתפלל ערבית שנים וכן טעה מנחה לא יתפלל בשחרית שנים, וי"מ דה"ה והוא הטעם וכן נראה, ומיהו דוקא בזמן תפלה לפי שכיון שהוא זמן תפלה והוא עסוק בתפלתו חוזר ומשלים מה שטעה בתפלתו אבל שלא בזמן תפלה לא שאם לא כן מאי מתפלל ערבית שנים ומתפלל מנחה שנים דקאמר לימא טעה ולא התפלל שחרית קודם חצות חוזר ומתפלל לאחר חצות אי נמי טעה ולא התפלל מנחה חוזר ומשלימה כל הלילה הוה ליה למימר.

10. רמב"ם הלכות תפילה ונשיאת כפים פרק ג

הלכה י': טעה ולא התפלל לא תפלה זו ולא תפלה הסמוכה לה אינו משלם אלא אחרונה בלבד, כיצד טעה ולא התפלל לא שחרית ולא מנחה מתפלל ערבית שנים ראשונה ערבית והאחרונה תשלומי מנחה, אבל שחרית אין לה תשלומין שכבר עבר זמנה כ וכן בשאר תפלות. **השגת הראב"ד:** טעה ולא התפלל לא תפלה זו כו'. כתב הראב"ד ראיתי בדעתו שאינו משלם טעות אלא בסמוך לו ולפיכך אמר שחרית אין לה תשלומין שכבר עבר זמנה ודעת יחידית היא זו מפני שראה הענין בסמוכין משחרית למנחה וממנחה לערבית ומערבית לשחרית ואני אין לי להורות בה לא איסור ולא היתר ואם רצה להשלים ישלים, אבל אני אומר אם נזכר בסמוכה לה ולא השלים טעותו ורוצה להשלים במופלגות אינו משלים מפני שהוא ביטול במזיד, עוד נראה לי שכל אלו התשלומים שאמרו אינם אלא עם התפלה האחרת שבאה בזמנה הואיל ושעת תפלה היא

11. הגהות מיימוניות הלכות תפילה ונשיאת כפים פרק ג

הלכה י': וכן פסקו התוספות בשם רשב"ם וכן ס"ה ומשום רבינו שמחה כתב שאם טעה ולא התפלל אחת מן התפלות ונזכר אפילו אחר עשרה ימים מסתבר שמשלימה דכיון שאין בו משום עבר יומו מה לי למחר ומה לי לאחר עשרה ימים ע"כ:

12. שולחן ערוך אורח חיים הלכות תפילה סימן קח

סעיף ד: אין תשלומין אלא לתפלה הסמוכה בלבד, שאם טעה ולא התפלל שחרית ולא מנחה, מתפלל ערבית שתים: אחרונה לתשלומי מנחה, אבל שחרית אין לה תשלומין, וכן בשאר תפלות.

13. שו"ת משנה הלכות חלק ז סימן טז

בעל תשובה אי צריך תשלומין על כל התפלות שלא התפלל:

ובדבר שאלתו עוד בבעל תשובה ששב לה' ומתפלל תפלה ראשונה אי צריך להתפלל תפלה הסמוכה לה לתשלומין מה שלא התפלל עד עכשיו כגון ששב לעת מנחה יהי' חייב עכ"פ להתפלל שחרית לתשלומין כיון דחסרון תפלתו הי' מחמת שוגג שהי' כעין תינוק שנשבה ושאל לשני גדולים בירושלים עיה"ק ואמרו ליה שלכאורה הדין דצריך להתפלל ולא ראה נוהגין כן ורוצה לדעת חו"ד...

ולענין שאילתן לפענ"ד אין צריך להתפלל תפלות הסמוכות דממ"נ אם הי' מזיד כלומר ששנה ופי' א"כ אין לו תשלומין כמבואר בש"ע ס"ז ואם הוא תינוק שנשבה שמעולם לא שנה א"כ אותם תפילות שלא התפלל ממילא לא היה מתפלל מפני חסרון ידיעה ואין להם תשלומין וע"ה שלמד להתפלל לא מצינו בשום מקום שיהא מחוייב להתפלל לתשלומין כל התפלות. ונראה דכל שלא ידע להתפלל עד עכשיו אין בו תשלומין דהרי לא חיסר כלום, ואם היה מזיד ממילא אין צריך וקצת הי' א"ל לפ"מ שכתב הרמב"ם בהל' תשובה דהשב צריך תשובה עד שיאמר אחר הוא א"כ אחר ממילא לא צריך להתפלל ואפשר דזה הטעם דשוגג חייב בתשלומין אבל מזיד הרי חייב לשוב עד שיאמר אחר הוא ול"ל תשלומין וי"ל.

והנה כבר כתבתי דבתפלה ישנם ב' טעמים. (א) כנגד תמידים (ב) תפלה רחמי ניהו. והנה לטעם של קרבנות קיי"ל עבר זמנו בטל קרבנו, אבל לטעם דרחמי ניהו צריך לחזור ולהתפלל, ובבע"ת ששב בכל לבו וישוב אל ה' וירחמהו כתיב. עוד נראה לפימ"ש בגמ' שבת ריש פרק כלל גדול השוכח עיקר שבת ועשה מלאכות הרבה בשבתות הרבה אינו חייב אלא חטאת אחת דכולהו חדא שגגה ניהו וע"ש שמוקי לה בתינוק שנשבה ועוד. ולפי"ז הני נמי רובם ככולם הו"ל כתינוק

שנשבה וכולהו לגבי זה הו"ל כחד איסור כידוע כי הבעלי תשובה שבזמן הזה באים מבתים
שההורים לא למדום כלל ולא הו"ל ידיעה של בי רב...

In his glosses on *Shulchan Aruch*, the Vilna Gaon ZT"l(6) (1720-1797) in his inimitably succinct fashion, sheds tremendous light on this important *machlokes*. The *gemara*(7) tells us in *Maseches Berachos* (26a) that even though with regards to most obligations we are not afforded a make-up opportunity, *tashlumin*, *tefillah* is an exception, as prayer is always appropriate regardless of the time – "*D'rachmi*". Therefore, argues the Gaon, if we see that the *poskim* have granted us *tashlumin* – an opportunity to make-up – in the realm of *kriyas hatorah*, it is certainly borrowed from the notion of *tashlumin* that we know, namely *tashlumin* of *tefillah*. If we were to adopt the approach of the Gaon, we would be compelled to assume that the nature of *tashlumin* of *kriyas hatorah* mimics that of *tashlumin* of *tefillah*. There seems to be fierce debate amongst the *rishonim* with regards to the parameters of *tashlumin* of *tefillah*. *Rabbeinu Yona*(8) (died 1264, Spain) on *Maseches Brachos* cites two opposing opinions as to whether one can recite a *tefillas tashlumin* for multiple *tefillas*, or just the most recent *tefillah*. Additionally, there seems to be dissent amongst the *rishonim* even with regards to a single missed *tefillah*, as to whether there is a time limit for my *tashlumin*. The *Hagahos Maimoni*(11) (Rabbi Meir ben Rabbi Yekutiel HaKohen of Rothenburg ZT"l, talmid of the Maharam M'Rottenburg, 1260-1298, martyred together with his family and students in the Rindfleisch pogrom in 1298) clearly argues that one may recite a *tefillas tashlumin* even ten days after he missed a particular *tefillah*. [This debate has interesting ramifications for those who adopt religious observance later in life, as formulated by Rav Menashe Klein ZT"l (1924-2011) in his *SHU"t Mishneh Halachos*.(13)] Yet, while there is a clearly a debate amongst the *rishonim*, The *Shulchan Aruch*(12) (O"C 108:4) leaves no room for doubt as he decisively *paskens* that a *tefillas tashlumin* can only be recited for a single *tefillah* together with the *tefillah* that immediately follows. Accordingly, it would seem to reason, that when it comes to *kriyas*

hatorah, as well, the opportunity for *tashlumin* should be limited to the *parshah* of the previous *shabbos*, in accordance with the position of the *Magen Avrohom*.

However, as is true with any area of *halachah*, true clarity can only be attained through an analysis of the primary sources. And while it was the *Magen Avrohom* who introduced us to this notion that no more than one *parshah* can be read as *tashlumin*, it behooves us to realize that his position has its roots in a much earlier *teshuvah* of the *Maharam Mintz*(14) (Rav Moshe HaLevi Mintz ZT"l 15th century, Poland).

14. שו"ת מהר"ם מינץ סימן פה

מה ששאלת, על מעשה שאירע ק"ק ווירמש, בשב' פרש' החדש שהיא ויקהל ופקודי מחוברים לקרות יחד, ונקראו ששה גברי כדינא, וכשהחזן קורא השביעי להשלים הספר נפל תגר בין שני גברא, עד שהס"ת מונח' בטיל, ונמשך זה כנגד ב' שעות שלא יכלו להשוותן איזה מהן לקרות לשביעי לסיום הספר, עד שהלכו כמעט כל הקהל חוץ לב"ה, ולקחו עמיהם ס"ת מתוך ארון הקדש והלכו לב"ה של בחורים, שקורין צומ"רש, ושם קראו שביעי והשלימו הסידרא כתיקונים, ולא נשאר בב"ה של עיר, רק ד' או ה' אנשים אותם בעלי מחלוקת וצירופה. ועתה אתם מחולקים איך לקרות בשבת אח"כ, בשבת של ויקרא, יש מכם שדעתם נוטה לקרות בשבת שבא פ' ויקהל ופקודי עם ויקרא, ויהיב טעמא למלתא כיון שלא נשלם הסדר בשבת שעבר באותו ב"ה ובאותו ס"ת, כי אם בס"ת אחרת, ונ' כאלו ס"ת ראשונה פגומה, וכן לא חשיב השלמה מה שקראו בב"ה הבחורים, כיון דלא קראו כל ס"ת בחד ב"ה, לכן צריך לקרות בשבת הבא ויקהל ופקודי עם ויקרא. ועוד, השהייה בין ששי לשביעי הוי יותר מכדי לגמור את כולה, ואע"ג דפסק גבי מגילה, אפי' אם שהה כדי לגמור את כולה יצא מ"מ אפשר גבי קריאת התורה חמור טפי ולא יצא, והשהייה היא בכפליה ויותר מכדי לגמור את כולה, כי ההפסק היה כנגד ב' שעות. כך דעת השואל. ויש דעתו נוטה דדיי בזה שהשלימו קריאתו בב"ה של בחורים, לכן א"צ לקרא ולחזור ויקהל ופקודי עם ויקרא בשבת הבא, עכ"ל השאילה.

נ"ל דאין לקרות בשבת הבא ויקהל ופקודי, רק מתחיל סדרה דשבוע דהוא ויקרא. מכמה טעמים, חדא מה שהשלימו הסדרה ושהו יותר מכדי לגמור את כולה, בזה אין נפקות' ויצאו ידי קריאה. דהא פסקי' הלכתא כר' יוחנן דאמר שמע ט' תקיעות בט' שעות ביום יצא, דתניא כוותיה כדאי' שם. וכן הביא האלפס ע"ש, ואיתא באותה ברייתא שמע ט' תקיעות תקיעה מזה ותרועה מזה, בזה אחר זה יצא, ואפי' בסירוגין אפילו כל היום יצא עכ"ל הברייתא וכן פסק סא"ז וס"א ומרד' ומי' וכן פר"ח. וכן איתא המסקנא בירוש' אע"ג דר"י מספקא ליה אי הלכתא כר' יוחנן, משום דר' אבהו פליג אדר' יוחנן, וכן רב אשי פרק מי שמתו דסבר אם שהה כדי לגמור את כולה חוזר לראש, גבי היו מים שותתים לו על ברכיו, ע"ש במר' סוף מסכת ר"ה. מ"מ אזלינן אחר רוב דיעות דפסקו כר' יוחנן, ועוד רבי שמשון מקוצי מיישב דרב אשי אית ליה דרבי יוחנן, ומפ' דדוקא היכא דגברא דחוי ואינו ראוי בזה סבר רב אשי אם שהה כדי לגמור את כולו חוזר, כגון גבי הולך במבואות המטונפות, או מים שו[ת]ות על ברכיו, אבל בשמע ט' תקיעות בט' שעות כו', לאו גברא דחוי סבר כר' יוחנן וכן הלכתא דתניא כוותיה, עיין במר' פ' מי שמתו. ה"נ עובדא דידן ל"ש, דאע"ג דע"י פלוגתא דתרי גברא נתבטל הקריאה, מ"מ לא דיחוי הוי הני גברי, אלא בכל עת היה כח בידן להשוותן ולקרות וק"ל, א"כ ש"מ אפילו תקיעות שהוא דאורייתא, אם שהה כדי לגמור את כולה אינו חוזר, מכ"ש קריאת התורה שאינה מדאורי' (הג"ה, דאיתא בירושלמי משה רע"ה תיקן להן לישראל שיהו קורין בתורה בשבתו' ובי"ט. וכן המיימוני פ"ב מתחיל מ"ר תיקן שיהיו קורי' בתורה ברבים בשני וחמישי ושבת שחרית, וכן איתא בכמה דוכתיה דקריאת התורה לאו דאורייתא, ע"כ הג"ה). שאין חוזר לראש.

ומאי דיהיב השואל טעמא למילתא דלא מהני ההשלמה כיון דלא הוי באותו ב"ה. אמינא (הגה) האי מאי, וכי חילו' או בילק הוא, והיכן מצינו דזה שינוי מקום גרם הפסק, וכי סבור הוא הא דשמע ט' תקיעות בט' שעות ביום יצא, יהיה הכל במקום אחד, הא ליתא, דלא מצינו זה בשום דוכתיה דצריך חד מקום לט' תקיעות. וכן ראיא אפילו חד תקיעה יכול להיות בשני מקומות, כדאיתא פרק ראוהו בית דין, אמר רבא שמע מקצת תקיעה בבור ומקצת על שפת הבור יצא, עד כי קאמר רבא בתוקע ועלה לעצמו. וכן איתא פ' בתרא דר"ה דר' אבהו הוה שקיל ואזיל בתריה דר' יוחנן, והוה

קרי ק"ש כי מטי למבואות המטונפות פסק, בתר דחלף אמר ליה ר' מהו לגומר, א"ל אם שהית כדי לגומר חוזר לראש. ש"מ דשינוי מקום לא הוי הפסק.

ומאי דיהיב השואל טעמים למילת, כיון דלאו באותו ס"ת נקרא, לכך נראה כאילו ס"ת ראשונה פגומה, זהו נתינת טעם לפגם ומבלי לב ועיון. הא ע"כ אינה פגמיה, דאל"כ אינו רשאי לקרות בה ויקרא בשבת הבא, ומה צריך לקרות ויקהל ופקודי עם ויקרא, ואי אמרת שמא היתה פגומה באותו שבת ואח"כ ניתקן טעויותיה בחול קודם שבת ויקרא, אי חיישי' לזה אז ליתה תקנתה בזה שקורין ויקהל ופקודי עם ויקרא, תאמר היתה פגומה באותה שבת וניתקן אח"כ קוד' שבת ויקרא. ועוד דהתגר בין השני גברי מוכח דלאו משום פגימתו נתבטל הקריאה, כ"א דכל אחד מהם רוצה להיות (חוב') [זוכה] לקרות בה ולסיי' הספר לכן מוכח דלא נפגמ'.

והנה אמינא אפי' אם לא סיימו הספר בב"ה של צומריש, ולא יצאו ידי קריאתה דיומ' באות' שבת, מ"מ אין שייך לקרות בשבת הבא ג' סדרו', ויקהל ופקודי עם ויקר'. כי דין זה לא מצינו כ"א בסא"ז ומייתי' לה באגודה פ' הקורא וז"ל בא"ז אם בטלו בשב' התמיד ולא קראו הפרש', אז יקראו בשבת הבאה שני פרשיות עכ"ל. הנה לא כתוב רק אם ביטל השבת אחד התמיד, אז יקראו בשבת הבאה שני סדרות, אבל לא כתב אם ביטול ג' או ד' שבתו' יקראו כל אות' סדרות בשבת א', וכן מסתברא דאל"כ אין לדבר סוף. מעתה שק"ק מה שייך לעשות חצי תקנת', רק אמר דווקא שבת אחת, לימא שתי שבתות או ג' דמ"ש שבת אחת משני'. לכן נ"ל דווקא שני סדרו' יקראו יחד אם יתבטל קריאות' שבת, כיון דבלאו הכי מצינו לפעמים שקורין ב' סדרות בשבת אחת, בשנת פשוטו' דהרבה סדרות מחוברות, אבל אם נתבטל ב' שבתות אין קורין בשבת הבא ג' סדרות, דלא מצינו שום דוכתי שקורין ג' סדרות בחד שבת, א"כ הכי עובדא דידן אם באת לקרא מה שלא נקרא בשבת שעבר, היה צריך לקרות ג' סדרות ויקהל ופקודי עם ויקרא, וזה לא מצינו, ואין בזה שום דיעה ולא תקנה לקרות בשבת הבא ג' סדרות. וכן משמע לשונו וז"ל יקראו בשבת הבאה ב' פרשיות עכ"ל, וקשה ה(ו)א לפעמים נמצאו ג' פרשיות כשהיו שתי סדרות דבוקות בשבת שעבר, והכי ה"ל לומר יקראו בשבת הבא כל סדרות שראוי לקרא בשבת שעבר עם סדרה של שבת וכה"ג, דזה הוי משמע בין שיהיה בשב' שעבר חד סידרה בין יהיו ב' סדרות, אע"כ לכך קאמ' דוקא ב' פ' ולא כשיהיה ג' סדרות, כגון דלא היו דבוקות בשבת זה, אבל היו דבוקות בשבת

שעבר אין לו תשלום. מ"ת א"כ מ"מ הכא עובדא דידן דנקר' פקודי לחודיה עם ויקרא, זא"ק כיון דויקהל ופקודי היו דבוקים באותן שבת שעבר, והוי כמו חד סידרה לאותו שבת והוי שניהם חיובה דיומא, לכן אין סברא כלל לחלקם ולקרות בשבת הבא חצי חיובה דיומא שעבר (הוי) הוי חצי תשלום והוי כמאן דליתא.

ועוד יש גריעותה הכא, כיון דפקודי הוי סיום הספר, אין סברא בשבת אחד לקרות מספר לספר, דזה לא מצינו בשום דוכתה, ובפרט למנהגינא דאנן נהגין כשיש ב' סדרות דבוקות אז חד גברא קרי סוף סידרה ראשונה ותחילת סידרה שנייה יחד, ויפה מנהג' כדי שלא להפסיק בין סידרה לסידרה כדי שיהא נרא' כאלו הוא חד סידרה, א"כ כי קורין הכא פקודי עם ויקרא אז היה צריך לקרות לחד גברא סוף פקודי ותחילת ויקרא, [אין] זה מן הנכון לקרות מתרי חומשי לגבר' חד לחברם יחד, כי תיקון סופרי' להפרידם בארבע שיטי' שיש חלק בין חומש לחומש כדאיתא במסכת סופרים. וכן אנו נהגינא דלאחר סיום הספר עונים הקהל בקול רם חזק, וטעמא של אותו מנהג, כמו שכתב אחר כל פרק או אחר סיום המסכת הדרינ' עלך, כלומר מאחר דסיימו הפרק או המסכת השמר לך פן תשכח את הדברים כו', חזור בהן שלא תשכח, או כמו שנהגו לומר לחזן ישר כחך, כלומר גמרת מצוותך, יהי רצון שתזכה לומר יתר מצוות, וה"נ פי' סיימת החומש יישר כחך, א"כ הקהל קוראים בקול רם שנסיים החומש, לכן אין סברא ונכון לקרא עוד לאותו גברא תוך החומ' השני, וכן מסתברא שלא לקרות מחומש לחומש בשבת אח', ותו לא מידי. עושה שלום במרומיו כו'.

While it is certainly comes as no surprise that *Klal Yisroel's* passion and excitement for *mitzvos* can at times be the cause of some friction in our communities, I don't think any of us have ever witnessed a *shabbos*-morning spectacle the likes of which is described by the *Maharam Mintz* in the above *teshuvah*. It seemed to have been an average *shabbos* morning when a heated argument over who would be honored with the final *aliyah* of *Sefer Shemos*, erupted between two *misparallelim*. Unlike a typical *aliyah*-squabble, however, this quarrel escalated as neither participant would bend. Eventually the other members of the community lost patience and abandoned their feuding friends to form a new *minyán* in

a separate room. As is typical in these arguments, there was no winner as they had lost their *minyan* and were unable to continue *kriyas hatorah*. The question arose, however, whether the community would be required to read the final *aliyah* of *Sefer Shemos* before beginning *Sefer VaYikra*, the following *shabbos*. In a lengthy *teshuvah* the *Maharam Mintz* argues that the community need not makeup the missing *aliyah* as the *Ohr Zaruah* himself, who is the source of the entire notion of *tashlumin* for *kriyas hatorah*, did not require (or even allow) it for more than one *parshah*, and certainly not from one *sefer* (*Shemos*) to another (*VaYikra*). While the *Maharam Mintz's* presentation of the *Ohr Zaruah's* position is certainly understandable, as it would be modeled after the institution of *tashlumin* of *tefillah*, let us travel to 13th century Vienna to learn the words of the *Ohr Zaruah* ourselves...

To properly appreciate the words of the *Ohr Zaruah*(16) we must take note of a very early communal mandate (*cherem*), which was most likely enacted by *Rabbeinu Gershom Meor Hagolah* (960-1040) and is documented in the following *teshuvah* of the *Maharam M'Rotthenburg*(15). It seems, that in an attempt to mount communal pressure upon any individual ignoring *beis din*, *Rabbeinu Gershom* instituted that if a person refuses to appear before *beis din* upon their request, all communal affairs, including davening, were suspended, thereby ensuring that no personal plight go unheeded. One such incident occurred in the city of Cologne and davening *Shabbos Parshas Emor* was indeed cancelled. The *Ohr Zaruah* records that the decision issued required the community to read both *Parshiyos Emor* and *Behar* on the following *shabbos*. However, the reasoning he offers for such a practice seems to differ greatly from the way we have seen him quoted...

15. שו"ת מהר"ם מרוטנבורג דפוס פראג סימן קנג

תקנות שתקן ר"ת באגודות בני צרפת: ...וכשאדם מחזיק בבי"הכנ ומזמין את חבריו לדין וחבריו מסרב אין לו לבטל לא תפלת מנחה ולא תפלת יוצר עד שיבטל התפלה ג' פעמים [תפלת ערבית] ואז יכול לבטל כל התפלות. וכשיש ב' בתי כנסיות או יותר אין יכול לבטל כי אם באותו [בי"הכנ] שהנתבע בו אך כשיבטל ג' תפלות באותו בי"הכנ שהנתבע מתפלל בו אז יכול לבטל כל

בתי כנסיות שבעיר... וגם יש חרם קדמוני' שלא לבטל תפלה בשבתות וביו"ט בשביל תביעה שיש לאדם על חבירו אם לא ביטל כבר ג' תפלות קודם. ובשביל תקנת קהל אפי' לכתחלה יכול לבטל. נשלמו התקנות.

16. ספר אור זרוע חלק ב - הלכות שבת סימן מה

מעשה היה בקלוניא באחד שקבל בשבת הראוי לקרות פרשת אמור אל הכהנים ועיב תפלה וקריאת תורה כל היום וכשהגיע [שבת] הבאה צוה ה"ר אליעזר בר' שמעון זצ"ל להתחיל בפרשת אמור אל הכהנים ולקרותה וגם בהר סיני הראויה להקראות באותה שבת ושלא לדלג פ"א מן התורה לפי כי מימות משה רבינו נתקן לקרות התורה בפרשיותיה ולהשלימה בכל שנה ושנה כדי להשמיעה לעם מצות וחוקים ואין לך לומר כיון שעבר זמן קריאתה הלכה לה אותה פרשה לפי כי אין קבע בפרשיות לקרות פרשה זו בשבת זו וזו בשבת זו אלא כי כן נסדרו הפרשיות וראיה לדבר שאם יארע יום [טוב] בשב' ודוחין הפרשה של אותה שבת מפני פרשה של יו"ט הלא מיד בשבת הסמוכה ליו"ט חוזר למקום שפסק ולא אמרין הואיל ונדחית תדחה.

ותו דאפי' תימא יש קבע בשבתות בקריאת הפרשיות אפ"ה אין לנו לבטל ולדחות אותה הפרשה שלא נקראת בשבתה אלא לשבת הבאה חוזרין וקורין אותה...

ואין לומר שאין לקרות משום טורח צבור דהא אמרי' במס' סופרים שאפי' בעבור פסוק אחד חוזר וקורא כל הפרשה כדפרשית לעיל ולא חיישינן משום טורח צבור וכ"ש לכל הפרשה שאין לחוש לטורח צבור כאשר אנו עושים ברוב פרשיות שאנו קורין שנים ביחד כשהם מרובים על שבתות השנים וכך הוא מצוה מן המובחר וכתב ה"ר משה מיימון זצ"ל המנהג הפשוט לכל ישראל שמשלימין את התורה בשנה אחת מתחילין בשבת שאחר חג הסוכות וקורין בסדר בראשית בשניה תולדות נח בשלישית ויאמר ה' אל אברם וקורין והולכין על הסדר הזה עד שגומרין את התורה בחג הסוכות ויש מי שמשלים את התורה בשלש שנים ואינו מנהג פשוט עכ"ל.

17. האגודה מסכת מגילה פרק ג - הקורא עומד

בספר אור זרוע אם ביטלו בשבת התמיד ולא קראו הפרשה, יקראו הפרשה בשבת הבאה שתי פרשיות.

A close look at the words of the *Ohr Zaruah* seems to yield an entirely different approach to the notion of *tashlumin* of *kriyas hatorah*, than that advanced by the *Vilna Gaon* and *Maharam Mintz*. In Rav YeHonason Abelman's (Bialostok late 19th century) magnum opus, *Zichron YeHonason* (appendix pages 37-39), he convincingly argues that the *Ohr Zaruah* does not seem to associate the need to *lein* with the ordinary concept of *tashlumin* that we find with regards to *tefillah*. On the contrary, it seems that he understands that it is not an opportunity for a "make-up" but rather a fulfillment of the original obligation of *Kriyas hatorah*. He clearly writes that the original institution of *kriyas hatorah*, dating back to the days of *Moshe Rabbeinu*, was never to *lein* a specific *parshah* on a specific week, but was rather that the entirety of *Torah* be read over the course of the year. Therefore, when a *parshah* is missed we are compelled to *lein* it the following week, not as *tashlumin*, but to fulfill the primary institution of *kriyas hatorah*. Adopting such an approach would obviously have tremendous ramifications *halacha l'maaseh*, as our *kriyas hatorah* would not be limited to the normal parameters of *tashlumin* allowing as many *parshiyos* as necessary be *leined* without any time limit so long as the entire *Torah* was read by year's end. In fact, the *Zichron Yehonason*, argues that the *Maharam Mintz's* understanding was based on the nuances of the *Ohr Zaruah's* very specific language. In recent years, however, we have merited to see the original text of the *Sefer Ohr Zaruah*, in which he clearly uses very different language than what was presented to the *Maharam Mintz*, compelling the *Zichron YeHonason* to conclude that even the *Maharam Mintz* would never had adopted the approach of *tashlumin* had he seen the authentic text. A very similar approach is advanced by the *Maharam Shick*(18) (*talmid muvhak* of *Chasam sofer*, 1807-1879, Hungary) in the following *teshuvah*...

18. שו"ת מהר"ם שיק אורח חיים סימן שלה

על ידי מקרה לא קראו פרשת שקלים בשבת שקלים אם הדין לקרותה לשבת הבאה:
...והנראה לפי ענ"ד לפי שורש הדברים, אם שגגו או היה באונס, בוודאי יש לו תשלומין, כדקיימא
לן בכמה דברים, בתפילה באורח חיים סימן ק"ח, ובקריאת שמע שם סימן נ"ח [סעיף ז'], ונהי

דבקריאת שמע יש אומרים דאין לה תשלומין, כתב הלבוש [שם סעיף ז' ובסימן ק"ח סעיף ב'] הטעם משום דבקרא כתיב [דברים ו' ז'] 'בשכבך ובקומך' דווקא.

ותו נראה, דדווקא התם דכבר קרא שנית קריאת שמע אותה פרשה עצמה בערבית, אם כן זכרון אחר עולה לכאן ולכאן, ואין תשלומין למה שלא קרא בשחרית. ובסברא זו יישבתי סוגית הש"ס ריש פרק תפלת השחר [ברכות כ"ו ע"א] דפריך ואחר חצות לא, והאמר רבי יוחנן מתפלל מנחה שתים וכו'. ומשני, תפילה כל יום, מיהו שכר תפילה בזמנה אין לו וכו', עיין שם. וכבר תמה הפני יהושע [שם] דקארי ליה מאי קארי, הא קאמר 'מתפלל מנחה שתים' משמע דווקא מנחה, עיין שם.

ונראה לפי ענ"ד, דהנה תשלומין שייך דווקא אם אותו דבר יש לו שייכות גם באותה עת, אבל אם אין לו שייכות אז עבר זמנו ובטל המצוה, כמו מי שעבר ולא הביא חגיגתו כל יום טוב, דעבר ולא חג, שוב אינו חוגג [חגיגה ט' ע"א]. ועוד דאם המצוה שייכות ומחוייבת לכל משך הזמן שוה בשוה, גם לא מיקרי תשלומין, אלא כך משך זמנה, וכדפליגו בסברא זו בחגיגה דף ט' [ע"א] אי כולן תשלומין דראשון או הם תשלומין זה לזה.

...ואם כן, נראה לי, דאפילו לדעת יש אומרים שבסימן נ"ח דסבירא להו דקריאת שמע אין לה תשלומין - דזה דווקא אם כבר קרא קריאת שמע של ערבית, וסבירא להו דזכרון אחד עולה לכאן ולכאן. אבל אם לא הגיע עדיין זמן קריאת שמע אחרת, גם הם מודים דיש לה תשלומין לכל הפחות (חסר ב' או ג' תיבות). ויש ליישב בזה קושית הפרי חדש [שם ס"ק ז'] והמשנה למלך בפרק ג' מתפילה [הלכה ט'], עיין שם.

על כל פנים נראה, דבנידון שלנו נמי כיון דפרשת שקלים שייכא נמי בשבת הבאה, לפי הטעם הנאמר בירושלמי במגילה בפרק בני העיר הלכה ד' ובמסכת סופרים [פרק כ"א הלכה ד'] כדי להקדים לשקלי המן, ולטעם ש"ס דידן במגילה דף כ"ט [ע"ב] משום דבניסן בעינן מתרומה חדשה, ושואלין ודורשין שלשים יום קודם, ואי לא דריש שלשים יום מקודם, מכל מקום עדיין החיוב לדרוש אחר כך. ואם כן יש לה שייכות, ויש לה תשלומין. וגם בקריאת שמע, דעת הפרי חדש והאליה רבה שם דקיימא לן כמאן דאמר יש תשלומין בקריאת שמע.

וכל זה בשוגג או אונס... והנה, מדנקט אם בטלו, מבואר דאפילו במזיד דינו כן, כדאמרין ריש פרק תפילת השחר [שם] דביטל היינו לישנא דמזיד, ואם כן על כרחך לאו מתורת תשלומין, אלא דיש למצות קריאה עדיין משך וחיובא להשלים תוך שנה, כדאיתא בפרק קמא דברכות [ח' ע"א] להשלים פרשיותיו וכתקנות חכמים. ולפי זה לכאורה אין סברא לחלק בין חד סידרא לשתיים, וקשה על מהר"מ מינץ [סימן פ"ה] המובא במגן אברהם שם [סי' קל"ה ס"ק ד'] דמחלק בזה.

ולכאורה הוה אמינא דיליף מתפילה דרך חדא יש לה תשלומין ולא שתי תפילות כמבואר בסימן ק"ח [סעיף ד']. אבל מדנקט 'ביטלו' ומוכח דאפילו במזיד, ויש משך וחיובא, ובפרט לפי מה שכתבתי דבעינן 'והיו' כהוייתן יהא, אם כן אפילו טובא נמי. ובאמת מלשון המהר"מ מינץ המובא במגן אברהם נמי נראה דלאו מתפילה נפקא, אלא משום דלא מצינו מתקנות חכמים כהאי גונא. ולפי ענ"ד כיון דבעינן חובת שעתא, מסתמא תיקנו חכמינו זכרונם לברכה למקרי כהוייתן, ואפילו ביחיד אמרו בפרק קמא דברכות דף ח' [שם] דחייב להשלים פרשיותיו עם הציבור, אם כן אפילו סידרא טובא נמי, ואפילו בשני ספרים. וכבר פליגי על המהר"מ מינץ בזה, עיין באליה רבה שם. ושמעתי ממרן זצ"ל שהגאון החסיד מרא דעובדא מו"ה נתן אדלער זצ"ל עשה הלכה למעשה וקרא להשלים הרבה סדרות.

It seems that two very distinct understandings, with wide-ranging ramifications, emerge from our analysis. While many seem to adopt a notion of *tashlumin*, with all of its requirements, even in the realm of *kriyas hatorah*, still others insist that no such concept exists. They argue that all there is, and remains, is a simple obligation upon every Jewish community to complete the Torah over the course of the year. It is likely that this difference of opinion is the source of yet another relevant *halachik* disagreement...

19. ביאור הלכה סימן קלה

אם בטלו וכו' - עיין מ"ב ועיין בעט"ז דמסתפק אם דוקא בשוגג או אפילו במזיד נמי צריך להשלים ובפמ"ג ובשלחן עצי שטים כתבו דמסתימת הפוסקים משמע דאפילו במזיד נמי משלימין אכן מביאור הגר"א דנסיב טעמא דהאי דינא מדין תפלה דקיי"ל טעה ולא התפלל איזה תפלה

משלים אותה בתפלה הסמוכה משמע לכאורה דדוקא בשוגג כמו התם שאין לה תשלומין במזיד וכמבואר בסימן ק"ח ועיין:

The *Chofetz Chaim*(19) quotes certain *poskim* who wonder whether this opportunity to make up a particular *kriyas hatorah* exists in a situation where the community **neglected** (*meizid*) their responsibility of *kriyas hatorah*. Here too, it would seem that if this opportunity is categorized as a *halachik tashlumin*, then it should only be afforded in a situation of uncontrollable circumstances, similar to *tashlumin* of *tefillah*. If, however, we are dealing with a basic obligation of yearly *kriyas hatorah* there is no reason that the obligation should not exist in a situation of neglect as well.

III. A DEEPER UNDERSTANDING

Now that we have clearly identified two distinct approaches to the requirement of making up a missed *kriyah*, we must probe even deeper to determine whether this debate is possibly just a manifestation of a more fundamental *machlokes* with regards to the nature of the original institution of *kriyas hatorah*...

20. תלמוד בבלי מסכת בבא קמא דף פב עמוד א

עשרה תקנות תיקן עזרא: שקורין במנחה בשבת, וקורין בשני ובחמישי... ושהיו קוראין בשני ובחמישי - עזרא תיקן? והא מעיקרא הוה מיתקנא! דתניא: וילכו שלשת ימים במדבר ולא מצאו מים - דורשי רשומות אמרו: אין מים אלא תורה, שנאמר: הוי כל צמא לכו למים, כיון שהלכו שלשת ימים בלא תורה נלאו, עמדו נביאים שביניהם ותיקנו להם שיהיו קורין בשבת ומפסיקין באחד בשבת, וקורין בשני ומפסיקין שלישי ורביעי, וקורין בחמישי ומפסיקין ערב שבת, כדי שלא ילינו ג' ימים בלא תורה! מעיקרא תקנו חד גברא תלתא פסוקי, אי נמי תלתא גברי תלתא פסוקי, כנגד כהנים לויים וישראלים, אתא הוא תיקן תלתא גברי ועשרה פסוקי, כנגד עשרה בטלנין

21. ספר החינוך הערת המחבר

...ואחת מן המצוות והיא עיקר ויסוד שכולן נשענות עליו היא מצות לימוד התורה, כי בלימוד ידע האדם המצוות ויקיים אותן. ועל כן קבעו לנו חכמינו זכרונם לברכה [ב"ק דף פ"ב ע"א] לקרות חלק אחד מספר התורה במקום קיבוץ העם שהוא בית הכנסת, לעורר לב האדם על דברי התורה

והמצוות, בכל שבוע ושבוע עד שיגמרו כל הספר. ולפי מה ששמענו רוב ישראל נוהגים היום לקרותו כולו בשנה אחת. ועוד חייבנו חכמינו זכרונם לברכה לקרותו כל אחד ואחד מישראל בביתו בכל שבוע ושבוע כמו שקורין אותו במקום הקיבוץ, וזהו אמרם זכרונם לברכה [ברכות דף ח' ע"א] לעולם ישלים אדם פרשיותיו עם הצבור, כדי שישכיל בדברים יותר בקרותו אותו בביתו.

22. שולחן ערוך אורח חיים הלכות קריאת ספר תורה סימן קמו

סעיף ד: א"צ לעמוד מעומד בעת שקורין בתורה, ויש מחמירין ועומדין

23. משנה ברורה סימן קמו

ויש מחמירין ועומדין - כתב הפר"ח והגר"א דהעיקר כסברא הראשונה וכן נהגו והב"ח בסימן קמ"א כתב דגם המהר"ם מודה דמדינא שרי אלא דס"ל דראוי להדר ולעמוד מפני שצריך האדם להעלות בדעתו כששומע הקריאה מפי הקורא כאלו קבלה אותה שעה מהר סיני ובהר סיני היו כל

The *gemara* in *Bava Kama* (82a) (20) records *Moshe Rabbeinu's* original *takana* of *kriyas hatorah*, and how Ezra expanded upon it years later, resulting in what we practice today. And while on its most basic level this *takana* is, no doubt, a communal manifestation of our ordinary obligation of *talmud torah*, as is evident from the *Sefer Hachinuch's*(21) words, as well as from many common customs (i.e. standing during *kriyas hatorah*)(22,23) which are designed to mimic the *matan torah* experience, it seems that according to many *rishonim* there is yet another element...

24. תלמוד בבלי מסכת ברכות דף י עמוד ב

ואמר רבי יוסי ברבי חנינא משום רבי אליעזר בן יעקב: אל יעמוד אדם במקום גבוה ויתפלל, אלא במקום נמוך ויתפלל, שנאמר: וממעמקים קראתיך ה'. תניא נמי הכי: לא יעמוד אדם לא על גבי כסא ולא על גבי שרפרף ולא במקום גבוה ויתפלל, אלא במקום נמוך ויתפלל, לפי שאין גבהות לפני המקום, שנאמר ממעמקים קראתיך ה', וכתוב: תפלה לעני כי יעטף...

25. ספר המנהיג דיני תפילה עמוד ק

ואע"פ שאמ' [ברכות י' ע"ב] אל יעמוד אדם במקו' גבוה ויתפלל, שנ' ממעמקי קראתיך יי', מנהג טוב בכל ספרד שהחזן עובר לפני התיבה להשמיע לרבי' ולהוציא את מי שאינו בקי, שאלמלי כן לא ישמעו מרוב הקהל המתאספי' שם, ויש לי סמך בתלמוד למנהגם בסוכה פ' החליל באלכסנדרי' שלמצרי' ובימה שלעץ באמצע, וחזן הכנסת עומד עליה, וכיון שהגיע לענות אמן הלה מניח בסודרי', אך בירושלמ' [פ"ה ה"א] אינו כן דאמ' עמד אחד לקרות בתורה היה ממנה מניף בסודרי' והן עונין אמן על כל ברכה. למדנו מזה שאין לעשות כן בתפיל' ולא בדבר שהשליח צבור מוציא(י)ן ידי חובתו, שצריך העונה אמן לשמוע הברכה, ואז יצא ידי חובתו, שאילמלא כן היה אמן יתומה ולא יצא, דבפ' אלו דברי' ירושל' [פ"ח ה"ח] אי זו היא אמן יתומה ר' הונא אומ' כהדין דמיחייב למיברכה ועני ולא ידע על מה עני. מ"מ למדנו שהחזן היה עומד בבימה כדי להשמיע לרוב הקהל, גם היה צריך להניף הלה בסודרי' שלא היו שומעי' ברכת התורה מן הקוראין בעבור קול הקהל שהיו שם, וכן בתפיל' יכול להיות על הבימה ולהשמיע לרוב הקהל, גם מכאן למדנו שצריך אדם לברך על התורה בקול רם שעל ידי שלא היו שומעין אותה ע"י רוב הקהל היה הלה מניף בסודריו. אב"ן.

26. רמב"ם הלכות תפילה ונשיאת כפים פרק יב

הלכה א: משה רבינו תיקן להם לישראל שיהו קורין בתורה ברבים בשבת ובשני ובחמישי **בשחרית** כדי שלא ישהו שלשה ימים בלא שמיעת תורה, ועזרא תיקן שיהו קורין כן **במנחה** בכל שבת משום יושבי קרנות, וגם הוא תיקן שיהו קורין בשני ובחמישי שלשה בני אדם ולא יקראו פחות מעשרה פסוקים.

27. שו"ת חתם סופר חלק א (אורח חיים) סימן כח

יקרתו הגיעני, וע"ד בהכ"נ ישנה שסתרו אנשי הקהל קדש והרחיבו בנין החדשה לרומם בית אלקינו ורוצים להעמיד הבימה שקורים בתורה בסוף בהכ"נ סמוך לארון הקודש ולא באמצע כמו שהיה מקדמת דנא באמרם שיהיה נוי והרוחה יותר בבהכ"נ מאשר תעמוד באמצע, ונפשו היפה בשאלתו אי שפיר דמי לשנויי או לא:

...אע"כ לא שפיר דמי למיעבד הכי, ומסברא אומר כיון שאנו מחזיקים הבימה שבה קורין פ' הקרבנות כמו מזבח שמפני כן מסבבים הבימה בחג הסוכות כמו שסבבו המזבח, ואותו המזבח שעמד בהיכל לפני ארון הקודש שהוא מזבח מקטר קטרת היה עומד באמצע הבית מכוון בין מנורה לשולחן וכפירש"י בפ' תרומה [כ"ו - ל"ה] וכמבואר בש"ס [יומא ל"ג ע"ב] ורמב"ם [ה' בית הבחירה פ"א ה"ז], ויען הבימה שלנו עומדת בפנים כמזבח הפנימי ע"כ ראוי להעמידו באמצע בהכ"נ לדמותו לבהמ"ק בכל האפשרי ואין לשנות במקדש מעט שלנו... והכלל החדש אסור מן התורה בכל מקום ופר"מ מקומו מוזכר לו לטובה למחות בחזקת יד להעמיד הדביר על מכונו וגם כל העם הזה על מקומו יבוא בשלום, ואחתום בברכה א"נ דש"ת פ"ב יום ג' ז' אדר תק"צ לפ"ק:

It is well-known that the *gemara* in *Berachos* (10b) (24) requires a person to engage *Hashem* in *tefillah* from a low area, as *Dovid Hamelech* writes, “*mima’amakim kirasicha Hashem – from the depths I call out.*” The *Sefer Hamanhig*(25) (*Rav Avraham Ben Nossan*, 12th century France), however, argues that this requirement does not apply to the *shliach tzibbur*, as it would prevent people from being able to hear him properly. While at first glance this comment may seem irrelevant to our discussion, when we consider the evidence marshaled by the *Manhig*, it is quite telling. The *Manhig* makes, what to him seems to be an obvious equation, between a *shliach tzibbur* for *tefillas hatzibbur* and the *ba’al koreh* for *kriyas hatorah*. He argues that just as the *Talmud Yerushalmi* clearly records a practice for the *ba’al koreh* to stand on a raised platform, the same leniency should certainly be extended to a *shliach tzibbur* as well. The truth is, however, that the *Manhig’s* extension is anything but simple. It seems almost natural to distinguish between *kriyas hatorah* and *tefillah* when it comes to this particular *halachah* of “*mima’amakim kirasicha*” which addressed how we beseech the *Ribono Shel Olam* in *tefillah*, not in *talmud torah*. It would seem, however, that the *Manhig’s* conclusion is based on a fundamental understanding that the *takana* of *kriyas hatorah* was much more than communal *limmud hatorah*, but actually was instituted as part of our *seder hatefillah*, thereby acquiring some of the properties of

tefillah. Based on this understanding the Manhig reasoned that there should be no differences between the *halachos* pertaining to the *shliach tzibbur* and the *ba'al koreh*. (I thank my dear friend Rabbi Yussi Zakutinsky SHLIT"A for bringing this comment of the *Manhig* to my attention.)

In a similar vein, with a discerning look at the *Mishneh Torah* of the *Rambam*(26) we will notice that he adds two very crucial words to the *gemara's* (*Bava Kama*) formulation of the *takana*: ***shacharis*** and ***mincha***. The *Rambam* seems to be telling us, as well, that this institution was not simply a requirement of communal *limmud hatorah*, but that communal obligation was formulated as part of the fabric of our communal *tefillah*, in line with the understanding of the *Manhig*.

This understanding adds meaning to a forceful and monumental *teshuvah*(27) penned by the great *Chasam Sofer* (*Rav Moshe Sofer*, 1762-1839, Pressburg, Hungary), in the year 1830. To properly appreciate this *teshuvah* we must understand that the *Chasam Sofer* dedicated a great deal of his energies in opposing the many innovations being advanced by the *Haskalah Movement* at the time. The dictum, "*chadash assur min hatorah – all that is new is forbidden is prohibited*," became his mantra. One of the many innovations of the Reform Movement was the placement of their *bimah* in the front of the temple, rather than its more traditional central location. The *Chasam Sofer*, in this *teshuvah*, adamantly opposes such a shift arguing that our *bimah* is compared and modeled after the *mizbeach* in the *Beis Hamikdash*, which was centrally located. If in fact we are correct that *kriyas hatorah* was established as a part of our communal *tefillah*, which like all *tefillah*, plays the role of *karbanos* in a post-*churban* world, it would certainly stand to reason that this *kriyas hatorah* take place on our "*mizbeach*."

Based on this understanding perhaps we can also understand a puzzling comment of the *Magen Avraham*(28)...

28. מגן אברהם סימן רפב

משמע מכאן דאשה חייבת לשמוע קריאת התורה ואע"פ שנתקנה משום ת"ת ונשים אינן חייבות בת"ת מ"מ מצוה לשמוע כמו מצות הקהל שהנשים והטף חייבים בה עס' קמ"ו...
 הקריאה:

29. משנה ברורה סימן רפב

...כתב המ"א בשם מסכת סופרים שהנשים אע"פ שאין חייבות בת"ת מ"מ חייבות לשמוע קריאת ספר כאנשים ואין נוהגות לזהר בזה ואדרבה יש מקומות שנוהגות הנשים לצאת חוץ בעת הקריאה:

The *Magen Avraham* notes that the *poskim* seem to make the assumption that women are obligated in this obligation of *kriyas hatorah* even though they are not included in the general obligation of *talmud torah*. If, however, the institution of *kriyas hatorah* was one of *tefillah* perhaps it is more understandable that women would be included as they do share the basic obligation of *tefillah*.

Based on this analysis, perhaps we can suggest that our original *machlokes* as to whether there exists a notion of *tashlumin* in the context of *kriyas hatorah*, is truly based on two very different understandings of the *takana* of *kriyas hatorah* in general. If one adopts the position of the *Sefer Hachinuch*, that *kriyas hatorah* is a communal obligation of *talmud torah*, then the requirement was simply to finish a certain amount of *Torah* over the course of a year, and the notion of *tashlumin* is certainly not applicable. If, however, *kriyas hatorah* includes within it a dimension of *tefillas hatzibbur* as well, then it would seem logical to entertain the notion of *tashlumin*.

IV. A POSSIBLE PARALLEL

If we are correct in our suggestion that the question of *tashlumin* speaks to the very core of the essence of *kriyas hatorah* perhaps we can find parallels in other areas of *tefillah* as well...

30. ספר כלבו סימן י'

טעה בק"ש של שחרית יש אומרים שאין לה תשלומין בערבית ולא של ערבית בשחרית, שחרית לא מטכסיסי של ערבית וערבית לא מטכסיסי דשחרית וכן דעת בעל השלמה ז"ל, ורבינו חיים ז"ל כתב דקריאת שמע שוה לענין תפלה אף על פי שאין מטבע אחד.

31. שולחן ערוך אורח חיים הלכות קריאת שמע סימן נח

סעיף ז: אם לא קראה ביום י"א שיש לה תשלומין בערבית. וכן אם לא קרא ק"ש בערבית יש לה תשלומין ביום, ויש חולקים.

32. משנה ברורה סימן נח

(כח) **שיש לה תשלומין** - אין הכונה שיצא בזה ידי ק"ש מאחר שכבר עבר זמנה ואינו אלא כקורא בתורה רק שלכתחילה צריך להשלימה כמו תפילה ע"כ מיבעי ליה לאקדומי חובת שעתא ברישא ותיכף אחר מעריב יקרא עוד שמע בשביל זה הפעם שחיסר אם בשוגג חיסרה כמו שנתבאר לקמן בסימן ק"ח:

33. תלמוד בבלי מסכת מנחות דף צט עמוד ב

אמר רבי יוחנן משום ר"ש בן יוחי: אפי' לא קרא אדם אלא קרית שמע שחרית וערבית - קיים לא ימוש, ודבר זה אסור לאומרו בפני עמי הארץ

34. פרי מגדים אורח חיים אשל אברהם סימן נח

ח שיש. עיין מ"א. והפרי חדש בסוף [אות ז] ונחלת צבי בסימן ק"ח סעיף ח' ואליה רבה כאן (עיין סימן ע') אות י"ב דקריאת שמע יש לה תשלומין אבל לא הברכות, וראייתם מברכות כ"ו [ע"א] מעוות לא יוכל לתקן [קהלת א, טו] "ביטל" קריאת שמע ותפלה במזיד, הא שוגג קריאת שמע נמי יש השלמה. וי"ל למאן דאמר קריאת שמע דרבנן. תקנו השלמה כמו תפלה, אבל לדידן קריאת שמע דין תורה למה יעשו חז"ל תיקון השלמה...

35. שולחן ערוך הרב אורח חיים סימן נח

סעיף יא: אם לא קראה ביום יש אומרים שיש לה תשלומין בערבית שיקרא תחלה של ערבית ואח"כ של שחרית וכן אם לא קרא קריאת שמע של ערבית יש לה תשלומין בשחרית כמו בתפלה שאם לא התפלל ערבית מתפלל שחרית שתיים ויש אומרים שאינה דומה לתפלה שהיא בקשת

רחמים ויכול לבקש בכל עת ובכל שעה אבל קריאת שמע תלה הכתוב זו בזמן שכיבה וזו בזמן קימה ואיר יקרא של שכיבה בזמן קימה או של קימה בזמן שכיבה ועל זה נאמר מעוות לא יוכל לתקן כו' (וכן עיקר). וכל זה בקריאת שמע בלב דה אבל ברכותיה לדברי הכל אי אפשר לאמרן אלא בזמן (כי היאך יאמר יוצר אור בערב ואשר בדברו מעריב ערבים בבקר וברכות האחרונות הן סמוכות לראשונות):

We find that the *Shulchan Aruch*(31) records a *machlokes* as to whether the notion of *tashlumin* applies when one missed the appropriate time for *kriyas shema*. An in-depth analysis as to the nature of the obligation of *kriyas shema* is certainly beyond the scope of our discussion, but there is no doubt that it is comprised of two dimensions. Like *kriyas hatorah*, *kriyas shema*, on its most basic level, is certainly an obligation associated with the *mitzvah* of *talmud torah*. In fact, the *gemara* in *Menachos* (99b) says that one can fulfill his entire obligation of *talmud torah* with the recitation of *kriyas shema*. However, there is no doubt that *kriyas shema* was established as very significant part of our *siddur hatefillah*. Many *meforshim* explain the importance of approaching the *Ribbono Shel Olam* in *tefillah* on the heels of being *mekabel ol malchus shamayim*. From that perspective *kriyas shema* is an essential aspect of *tefillah*. Perhaps we can suggest, once again, that it is this tension that is at the root of the *machlokes* of whether there is *tashlumin* for *kriyas shema*.

V. A THIRD POSITION

At this point we have identified two distinct approaches to the obligation to read the missed *parshah*. However, it bears noting that there seems to be a third position found in the *rishonim* that appears to reject the very requirement to make up a missed *parshah*...

36. שו"ת מהרי"ל החדשות סימן קמב

וקריאת ס"ת שנתבטלה בשבת, כתב האגודה תשובת הא"ז לקרות ב' סדרים בשבת הבא, אבל לא ראיתי נוהגין כן כלל. ונראה לע"ד דאיכא למיחש לקלקול דנכנסין ויוצאין וישתנה הספר ומצאתי לאיסור דהא ע"י סימן מנו ועצרו, צומו וצולו, קומו ותקעויד שהוא תקנה דרבנן שבכל

שנה וקלקולו, ואם יטעו בספ' הפרשיות אתי לקלקולא דמועדות, עמי הארץ דסמכי אהא דסימנים וכן טעיו' ושו' יעקב הלוי.

37. לקט יושר חלק א (אורח חיים) עמוד נד ענין ב

בשבת אחד לא קוראים הסדר בבית הכנסת בניאושטט מחמת חיל גדול הבא לפני העיר. וליום ב' אח"כ נהרג נסמך אחד הי"ד סמוך לעיר ג' פרסאות. וליום ה' אח"כ מתה אשה חשובה פתאום בשעת לידתה, ואמרו כל הנשים שלא נשמע כמוהו. ולשבת אח"כ צוה בב"ה שלו לקרות הסדרה הראשונה שעברה כלה לכהן וגם הפרשה משניה, כיון שהיה אנוס' אבל אם לא קרא הסדרה מחמת שמבטלים התמיד מחמת צורכי הצבור, כגון מעניין המסים, על זה נאמר מעות לא יוכל לתקן. אבל בב"ה של צבור לא צוה לקרות הסדרה שעברה, כי אמר שהוא דבר של תמהון. וכתב מיימוני בהג' אפילו דבר שהוא היתר גמור, אסור לעשות דבר של תמהון משום דנראה כשתי תורות.

The *Maharil*(36) (Rav Ya'akov ben Moshe HaLevi Moelin 1365-1427, Worms), perhaps the greatest collector of Ashkenazi customs writes that he never saw a *tzibbur* read a previous week's *parshah*. The *Leket Yosher*(37) (Rav Yosef ben Moshe, collection of the decisions of the *Terumas Hadeshen*) goes further to even prohibit such a "bizarre" practice.

VI. ROOM FOR LENIENCY

At this point in our discussion it would seem that our conclusion with regards to our post-COVID *kriyas hatorah* will depend upon the aforementioned opinions as to whether we accept the notion of making up a missed *kriyas hatorah*, and even if we do, does it apply to all missed *parshiyos*, in accordance with the *Aruch Hashulchan*, or just the most recent *parshah*, as suggested by the *Magen Avraham*. However, there are those that have presented further room for leniency arguing that even those who would generally require us to make up all missed *parshiyos*, would not apply that obligation in our specific situation.

In his seminal work *Sha'arei Ephraim*, Rav Ephraim Zalman Margolioth (appendix pages 40, 41) (1762-1828, Brody, Galicia), argues that the answer to our particular predicament depends on a most basic and fundamental question with regards to the nature of *kriyas hatorah* in general. To properly understand his position we must present some background...

38. חיי אדם חלק א כלל לא

סעיף יא: צריך עיון אם כולם שמעו קריאת התורה ויש איזה בני אדם שלא שמעו, אם מותר לקרות עוד הפעם בשבילים, ולא דמי לפריסת שמע בסי' ס"ט, דהתם כל יחיד מחויב אותה ברכה, אבל הכא החיוב רק שישמע קריאת התורה. וחכמים תקנו שיברך משום כבוד הצבור, ויש לומר דלא תקנו אלא כשכל הצבור חייבין בקריאה, אבל לא בשביל יחיד. וצריך עיון:

39. ביאור הלכה סימן קמג

סעיף א: בפחות מי' וכו' - עיין בח"א כלל ל"א סי"א שנסתפק אם יש איזה בני אדם שלא שמעו הקריאה אם מותר לקרות עוד הפעם בשבילים דאפשר דלא תקנו אלא כשכל העשרה הם חייבין בקריאה והראני גדול אחד שמפורש בר"ן רפ"ק דמגילה בסוגיא דמגילה בזמנה קורין ביחיד דברובן שלא קראו סגי עי"ש:

40. תלמוד בבלי מסכת מגילה דף כג עמוד ב

משנה. אין פורסין על שמע, ואין עוברין לפני התיבה, ואין נושאים את כפיהם, ואין קורין בתורה, ואין מפטירין בנביא, ואין עושין מעמד ומושב, ואין אומרים ברכת אבלים ותנחומי אבלים, וברכת חתנים, ואין מזמנין בשם פחות מעשרה,

41. חידושי הגר"ח מסכת מגילה דף כג עמוד ב - "ברכת שמואל" יבמות סי' כא

שמעתי מפי מו"ר קדוש ישראל זיע"א לענין אם מהני רוב מדין רובו ככולו, לצירוף עשרה בקריאת התורה ובקריאת המגילה שלא בזמנה ובחזרת הש"ץ, [והיינו רוב דלא קראו או התפללו ומיעוט שקראו והתפללו], ואמר דבכל הדינים האלו תלוי בחדא סברא, **דיש לחקור בכל אחד מדינים אלו דהיינו מה דבעינן עשרה בכל אחד מהדינים האלו, אם החיוב של קריה"ת ומקרא מגילה וחזרת הש"ץ, חל על עשרה ביחד דוקא, וכ"ז דליכא עשרה ליכא חיוב כלל של קריה"ת**

ומקרא מגילה וחזרת הש"ץ, או דנאמר דהחיוב של קריה"ת ומקרא מגילה וחזרת הש"ץ חל אפי' על אחד, אלא דדין הוא דאינה נאמרת אלא בעשרה. ואמר דאם נאמר דהחיוב נעשה דוקא ע"י עשרה ביחד, אז ל"ש הדין דרובו ככולו דהא ליכא חיוב כלל, ואפילו מיעוט חיוב ליכא דהרי החיוב חל דוקא ע"י עשרה, אבל אם נאמר דהחיוב חל אפילו על אחד אלא דדין הוא דאינה נאמר אלא בעשרה, אז שייך הדין דרובו ככולו דהרי איכא רוב חיוב ומיעוט פטור, ודין הוא בכל התורה כולה דאמרינן רוב ככולו...

42. רי"ף מסכת מגילה דף ג עמוד א

א"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן הקורא את המגילה הכתובה בין הכתובים לא יצא ולא אמרו אלא בצבור אבל ביחיד יצא ושמעינן מינה דקורין אותה ביחיד כרב דאמר בזמנה קורין...

43. הר"ן על הרי"ף מסכת מגילה דף ג עמוד א

הוה עובדא וחש לה רב לדרב אסי. כלומר לאצרכי י' אפי' בזמנה ומשמע מדחש לה רב להא דרב אסי דהלכתא כוותיה אבל הריא"ף ז"ל כתב דאע"ג דחש לה רב קי"ל כרב דהא ר' יוחנן קאי כותיה דאמרינן לקמן א"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן הקורא במגילה הכתובה בין הכתובים לא יצא ולא אמרן אלא בצבור אבל ביחיד יצא והר"ז הלוי ז"ל כתב שאין זו ראייה דלא פליגי אלא למצוה אבל בדיעבד אפילו רב אסי נמי מודה דיצא וראיה לדבר ממה שלא מנו מקרא מגילה עם אותן שהן בעשרה דקתני להו בהך מסכת [דף כג ב] אין פורסין על שמע וכו' וכיון דבמגילה קיימינן אם איתא דבעינן בה י' לעכובא היה להם למנותה עמהן **והרמב"ן ז"ל כתב שאין זו ראייה דכל אותם דקא חשיב התם חובת צבור הם ואין עושין אותם אלא כ"ב בי' או רובם מחויבים בדבר כגון שלא שמעו קדיש וברכו אבל במגילה לא בעינן י' אלא משום פרסומי ניסא הלכך אפי' בשביל יחיד קורין אותה בי' אע"פ שיצאו הם כיון שהיחיד לא יצא...**

Both the *Chayei Adam*(38) (Rav Avraham Danzig ZT"l 1748-1820, Danzig, Poland), and Rav Chaim Soloveitchik(41) wonder whether *kriyas hatorah* is an obligation placed upon each and every individual, or the community as a whole; in *halachik* terms, is it a *chovas hayachid* or *chovas hatzibbur*. While it is abundantly clear in the *mishnah* (*Megillah* 23b) (40) that a *tzibbur* (*minyan*) is required to perform *kriyas*

hatorah, it is less clear whether that requirement is because there is no obligation upon the individual, or merely a function of the lofty stature of *kriyas hatorah* (*davar shebikdusha*) that always necessitates a *tzibbur*. The *Ramban*(43) himself seems to draw this distinction when justifying why the *mishnah* in *megillah* omits *kriyas hamegillah* from its list of things which require a *minyan*. The *Ramban* argues that the omission does not indicate that the *megillah* does not require a *minyan* because the *mishnah* is merely listing those items which are inherently obligations upon the *tzibbur*, *chovas hatzibbur*, but not everything that requires a *minyan*. From the fact that *kriyas hatorah* is included in the *mishnah's* listing we can deduce that the *Ramban* was of the opinion that *kriyas hatorah* is a communal obligation, not place upon the individual, unlike the reading of the *megillah*.

This question obviously has many significant ramifications in *halachah* as is evident from the following comments of the *Aruch Hashulchan*(44) and *Rav Moshe Feinstein*(45) in which they both require not only a *minyan* for *kriyas hatorah*, but a *minyan* of men who are yet to have heard then *kriyas hatorah*. They argue that if the requirement for a *minyan* would merely be a function of the fact that *kriyas hatorah* is a *davar shebikdusha* then any ten men would be sufficient whether they had heard the *kriyah* or not, similar to *kaddish*, *kedusha*, and all other *devarim shebikdusha*. In reality, however, the necessity for a *minyan* is simply because there is not an obligation for *kriyas hatorah* without a *tzibbur*, as it is a *chovas hatzibbur*, that obligation is not effectuated without ten people who are still obligated in the *kriyah*.

44. ערוך השולחן אורח חיים סימן סט

סעיף יד: ...ויותר נלע"ד דה"פ דהנה ברכו וקדושה אומרים גם בשביל ששה שלא שמעו ואפילו בשביל יחיד כמו שנתבאר אבל בקריאת התורה נ"ל ברור דכל דליכא עשרה שלא שמעו קה"ת אין לקרות בתורה ודוקא עיני תפלה שכל יחיד חייב כזה לכן עושין בעדו ברכו וקדושה שזה מעניי תפלה אבל קה"ת אין עיקר החיוב רק בעשרה...

45. שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק א סימן כח

...אבל נוגע זה לענין קריאת התורה דבזה לכו"ע הוא חובת הצבור והיה מקום לומר דיצטרכו שכל העשרה יהיו חייבין אך מ"מ סגי ברובן חייבין מטעם הר"ן בשם הרמב"ן שנקט זה גם על קריאת התורה שכתב זה על כל אותם דקא חשיב התם חובת צבור הם ואין עושין אותם אא"כ בעשרה או רובם מחוייבים בדבר, ולכן אם נימא שבקה"ת כו"ע מודו לרמב"ן שסגי ברובן חייבין יהיה זה מטעם הרמב"ן ויהיה ספק ב' הטעמים שכתבתי ויהיה נכון להחמיר כשיש רבים פטורין יותר מהששה והשבעה החייבין שיפרישו מהם רק שלשה וארבעה להתחבר להם בשביל טעם הב'...

Accepting this position of Rav Moshe and the Aruch Hashulchan can have serious implications on our Simchas Torah observance as every leining would require ten men that are yet to have heard the kriyah, as noted but the SHU"t Ginat Veradim(46) (Rabbi Abraham ben Mordechai Halevi, chief rabbi of Cairo, 1650 – 1712).

46. שו"ת גינת ורדים חלק אורח חיים כלל ב סימן כב

כתב הריב"ש בתשו' סי' עד שנשאל על מה שנהגו ביו' שמחת תורה או יום חופת חתן עולין הרבה לקרוא בתורה ולפעמים צריך החזן לחזור ולקרוא הספר כמה פעמים כדי שיסיפק לכל עול' ג' פסוקים אם יש בזה איסור משום לא תשא... גם מ"ש הריב"ש שאין בזה משום לא תשא שכיון שהם קורין צריכין לברך לע"ד לא מיחוור שקריאת התורה בס"ת אינה אלא חובת הצבור לא חובת היחיד והעולה לקרות ומשמיע הקריאה לצבור או אם הש"צ משמיע בעבורו לצבור הוא כדי להוציא את הצבור י"ח ועל חוב' הצבור הוא שמברך שאלמלא הצבור לא היה מברך על קריאה וזו צד חיובו של עולה הוא באידי ואגב בהיותו נטפל לצבור ואגב שמברך על קריאה שהשמיע לצבור מוציא גם את עצמו וכשאין העולה עצמו קורא אלא הש"ץ נמצאת ברכה זו שמברך העולה הוא לפטור את הש"ץ שמשמיע את הקריאה לצבור ואע"פ כן צריך העולה לקרוא בנחת כיון דמברך על הקריאה וא"כ אם הצבור שהם עיקר יצאו י"ח מקריאה זו כיצד יברכו להם על קריאה שכבר נפטרו ממנה ולא מצאתי ידי ורגלי בבית המדרש להעמיד דבר זה על נכון...

There are many more *halachik* discussions which depend on this very basic question...

47. שולחן ערוך אורח חיים הלכות קריאת ספר תורה סימן קלה

סעיף יד: בני אדם החבושין בבית האסורין, אין מביאים אצלם ס"ת אפי' בר"ה ויוה"כ. **הגה:** והיינו דוקא בשעת הקריאה לבד, אבל אם מכינים לו ס"ת יום או יומים קודם, מותר ואם הוא אדם חשוב, בכל ענין שרי

48. ביאור הלכה סימן קלה

אין מביאין וכו' - ...ובאמת הדבר תמוה דהירושלמי מיירי כשאפשר לילך למקום שהס"ת מונחת ולכך זלזול הוא כשמוליכין ס"ת אצלן משא"כ בזה שאנוסים הם ורוצים לקיים מצות קה"ת למה לא נביאה אליהם מאי זילותא הוא לס"ת כשבני אדם מהדרין אחריה לקרות בה אם נביאה אליהם כיון שהם אינם יכולים לילך אחריה אח"כ מצאתי בפר"ח שתמה ג"כ בזה ובאמת כן הוא דעת האור זרוע דלחולה מותר להביא ס"ת אצלו לקרות בה משום דאנוס הוא וכמו שכתב בד"מ משמו ובאו"ז גופא מבואר טעמו וז"ל דאם לאותם מביאים בעבור כבודם לזה שאנוס כ"ש שמביאים לביתו ע"ש ולפ"ז ה"ה בחבושים בבית האסורים דמאי שנא. ולדינא נראה דאפילו להמרדכי דאוסר אפילו באנוס אינו מיירי כ"א ביחידים החבושים ורוצים להכניף עשרה שם לקה"ת בזה אוסר [ודלא כאו"ז דמשמע שם דמתיר לחולה להכניף עשרה שם ולהביא הס"ת אצלו] ומטעם דמן הדין י"ל דאין חל על יחיד מצות קה"ת בזמן שאין יכול לילך לביהמ"ד אבל כשיש שם עשרה כיון דחל עליהם חובת קריאה והם אינם יכולים לצאת משם ולילך אחריה גם המרדכי מודה דצריך להביא להם ס"ת לקרות בה ומצאתי בא"ר שגם הוא כתב לחד תירוצא דהמרדכי לא מיירי בשיש שם עשרה כנלע"ד לדינא:

49. שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק ד סימן כג

שומע שלא שמע כל הקריאה: בדבר קריאת התורה ודאי שצריך כל אדם לשמוע כל הקריאה שלא יחסר לו אף תיבה אחת שלא שמע, ובדיעבד אם חסר תיבה אחת ופסוק אחד, אם הקריאה הוא בשני וחמישי ומנחה בשבת ואף בקריאה דיו"ט, תלוי אם הוא רק בקריאה דג' פסוקים לא יצא, דהא אין פוחתין מג' פסוקים וכיון שהחסיר לשמוע אף תיבה אחת הרי חסר מג' הפסוקים

והוי כמו שלא שמע אלא שני קרואים שלא יצא, ואם היא קריאה ביותר מג"פ אם שמע ג"פ שלימים יצא, אבל בקריאת הפרשה דשבת הרי לבד חיוב שמיעת ז' קרואים שמצד זה אם היו ז' קרואים אף במקצת מהפרשה הקבועה יצא, וממילא היה ג"כ חלוק בין קריאה דג"פ לקריאה דהרבה פסוקים, מ"מ הא יחסר לו הפסוק שדילג בו התיבה וכ"ש כשלא שמע פסוק שלם שאיכא דין מצד מנהג קבוע בכל העולם לגמור את התורה בכל שנה ושנה. אך שאין לו עצה לזה דהצבור לא מטרחין לחזור עוד הפעם בשביל יחידים, ואם יש מנין שלם שהחסירו לשמוע תיבות ופסוקים, יש להם אחר התפלה כשלא יהיה שוב טירחא לאלו ששמעו כל הקריאה לחזור ולקרא בברכה המקומות שהחסירו לשמוע, ומטעם זה שא"א לחזור צריך כל אחד להשתדל לשמוע כל הקריאה ולא יחסירו מלשמוע אף תיבה אחת...

Furthermore, how one understands the role of the individual in the *kriyas hatorah* experience will differ greatly depending on whether you understand the obligation to be a *chovas hayachid* or *chovas hatzibbur*. If CHAZA"l instituted *kriyas hatorah* as an obligation upon the community as a whole, it would follow that the individual merely has an obligation to **hear** what is read. He is not obligated in **reading** himself, and fulfilling that obligation by listening to the *ba'al koreh*, but rather his obligation is simply to listen. If, however, one understands that the original obligation of *kriyas hatorah* was placed upon the individual, it means that CHAZA"l obligated each and every person to read from the *Torah* and all those listening are merely fulfilling their obligation of reading through the *halachik* principle of "*shomeah k'oneh*," like is our practice in so many other areas of *halachah*.

Aside from being an important difference in understanding, this very fundamental *machlokes*, as to whether the obligation is to **hear**, or to **read**, the *Torah*, will obviously have many very important *halachik* ramifications as is clear from the following sources...

50. רמב"ם הלכות תפילה ונשיאת כפים פרק יב

הלכה א: משה רבינו תיקן להם לישראל שיהו קורין בתורה ברבים בשבת ובשני ובחמישי בשחרית כדי שלא יהיו שלשה ימים בלא שמיעת תורה, ועזרא תיקן שיהו קורין כן במנחה בכל

שבת משום יושבי קרנות, וגם הוא תיקן שיהיו קורין בשני ובחמישי שלשה בני אדם ולא יקראו פחות מעשרה פסוקים.

51. כסף משנה הלכות תפילה ונשיאת כפים פרק יב

...וכלפי מה שאמרו עמדו נביאים ותקנו כתב רבינו מרע"ה שהוא היה הנביא הגדול וכל נביאים שבדור בית דינו הוא ועוד שלא עשו דבר אלא בהסכמתו וא"כ אליו ראוי ליחס הענין...

52. בית הבחירה (מאירי) מסכת מגילה דף כד עמוד א

...קטן קורא בתורה שאין הכוונה אלא להשמיע לעם ואין זו מצוה גמורה כשאר מצות שנאמר בה כל שאינו מחויב וכו' ואע"פ שהוא מברך הרי מ"מ יש לו שייכות בתלמוד תורה עד שאחרים מצווין ללמדו וכל שכן שהקטן רשאי לתרגם אבל אינו פורס על שמע ואינו עובר לפני התיבה ובתלמוד המערב אמרו שאינו פורס א"כ הביא שתי שערות...

53. שו"ת מהר"י מברונא סימן ר

...ואני מתמיה מ"ש תפלה מקריאת התורה בצבור שהקטן קורא בתורה ועולה למנין ז'. ועוד מ"ש קריאת התורה מקריאת המגילה... והק' ג"כ מ"ש קטן דעולה למנין ז' וקורא בתורה ואינו יורד לפני התיבה, ותרץ דתורה לשמיעה קיימה ואינו ברכה לבטלה, אע"ג דקטן אינו בר חיוב בתורה לפי שאינו אומר אשר צונו, אלא אשר בחר בנו ואשר נתן לנו ע"ש, ומכל מקום קשה לי מ"ש ממקרא מגילה לפי תירוץ שלו שהוא כר"ת. ואולי במגלה חייבים בקריאה גמורה שנאמר נקראים ונעשים ולהכי מברכים על מקרא מגלה ולא על שמיעת מגלה ותנן הכל חייבים לקרות המגלה. נאם ישראל מברונא:

54. שו"ת מהר"י מברונא סימן קג

אמר אלי' ר' בנדיט ששאל את מהר"י וייל ז"ל השומע מן הקורא קריאת התורה בב"ה אם יוצא בזה פעם א' ידי מקרא ושוב לא יצטרך לקרוא שנים מקרא וא' תרגום אלא מקרא פעם א'. והשיב דלא יצא משום דלא קיימא בב"ה רק לשמיעה ולא לקריאה...

55. שו"ת רדב"ז חלק ג סימן תכה (תתסז)

שאלת ממני אודיעך דעתי על מה שאמרו רז"ל חייב אדם להשלים פרשיותיו עם הצבור אם היה סומא או חולה בעיניו ואין יכול לקרות אם הוא מחוייב ללכת אצל אחר שיקרא והוא ישמע וכן אם אינו יודע לקרות אם פטור מחיוב זה. ואם אין לו אונס אם נפטר בשמיעה שיקרא אחר והוא שומע או לא:

תשובה הדבר ברור דשומע כקורא ומקרא מגילה ותקיעת שופר וקריאת התורה בשבת והשומע תפלה מן החזן כל אלו יוכיחו דשומע כקורא. ולפיכך אם שמע מלה במלה פשיטא דיצא אפילו שיהיה השומע חכם גדול דלא הוי הא דאמר ר' יהושע לעולם ישלים אדם פרשיותיו עם הצבור עדיף מכל הני דאמרן לעיל דדוקא בק"ש בעינן ושננתם כו' שישננם בפיו אבל בשאר דברים לא ואע"פ שאין הש"ץ מוציא את היודע בכל שאר ימות השנה כ"א תפילות ר"ה ויוה"כ היינו כדי שלא יסמכו היודעים על ש"ץ לעולם ולפעמים נמצא שלא כיון במלה אחת ונמצא הולך בלא תפלה אבל מדינא לעולם שומע כקורא והרי כל הברכות כולן אם שמע ואמר אמן יצא ידי הברכה. הילכך אם שמע שנים מקרא וא' תרגום יצא ובלבד שיכוין מלה במלה...

ומ"מ נ"ל דאפי' למ"ד סומא חייב במצות פטור מחיוב זה דכיון דדברים שבכתב אי אתה רשאי לאומרם ע"פ וזה א"א בכתב דהא אינו רואה וכן פטרינן ליה מכל מצות התלויות בראייה אפי' שהם מן התורה כגון לעלות וליראות ועדות וכ"ש דפטור מחיוב זה דהוי מדרבנן בעלמא. ואע"ג דהכא אפשר ע"י שמיעה לא מצינו דבר שיהיה פטור ע"י עצמו משום דלא שייך ויתחייב ע"י אחרים...

ולענין מי שאינו יודע לקרות קם ליה בדרכה מיניה שהרי הוא עובר על ולמדתם אותם שהוא חייב מן התורה ללמוד תורה ואינו לומד ועד שהוא הולך לשמוע ילך ללמוד. ועוד מה יועיל שמיעת התורה אם הוא אינו מבין מה שהוא שומע דדוקא במקרא מגלה התירו אע"פ שאינו מבין מידי דהוה אחשתרנים בני הרמכים אבל בעלמא לא ואלו העולים לקרות בתורה ואינם יודעים הוי ברכה לבטלה שצריך שידוע/שידע/ לקרות עם החזן מלה במלה אע"ג דאינו יודע דקדוק הקריאה אבל אם אינו יודע כלל הוי ברכה לבטלה ואסור להעלותו. ואע"ג דש"ץ מוציא את שאינו יודע בתפלה שאני התם שהוא עונה אמן בסוף כל ברכה וברכה ואע"פ שאין יודע מה אומר אין

הדבר תלוי בקריאה אלא בעניית אמן אבל קריאת התורה הדבר תלוי בקריאה ולפיכך אין

הש"ץ מוציא אם אינו יודע לקרות הילכך לנ"ד אם היה (או) סומא או חושש בעיניו או שאינו

יודע לקרות פטור מחיוב זה ואם הוא יודע נפטר ע"י שמיעה. והנראה לע"ד כתבתי:

56. ראב"ן שאלות ותשובות (בתחילת הספר) סימן עג

שאלני אחי ר' חזקיה הקורא בתורה למה אומר לציבור ברכו את ה' המבורך, 'ברך ברכת התורה ודיו'. והשבתי לו לפי שעזרא תיקן לישראל שיהו קורין בתורה בב' וה' ובשבת והקורא בתורה מוציא את הציבור ידי חובתן מקריאה. לפיכך הרי הוא אומר לציבור אתם צריכין לברך ולקרות כמוני תסכימו לקריאתי ולברכתי ותברכו עמי והם עונים ומברכין. וכן ש"ץ אומר ביוצר ומעריב, לפי שהוא מוציא את הציבור ידי חובתן ואומר להם תסכימו לקריאתי ולברכתי ותברכוהו עמי והם עונים ומברכין ויוצאין ידי חובתן...

57. רא"ש מסכת מגילה פרק ג

סימן א: קראוה שנים יצא. [דף כא ע"ב] תנא משא"כ בתורה שאין קורא אלא אחד אותו שעומד לקרות בתורה ואין שליח צבור קורא עמו. ומה שנהגו האידנא ששליח צבור קורא היינו שלא לבייש את מי שאינו יודע לקרות כדתנן גבי בכורים (פ"ג מ"ז דמס' בכורים) בתחלה מי שיוודע לקרות קורא ומי שאינו יודע לקרות מקרין אותו נמנעו מלהביא מחמת הבושה התקינו שיהו מקרין את הכל. ואין הדמיון נ"ל דהתם נמנעו מלהביא בכורים ועברו על מה שכתוב בתורה אבל הכא בקיין יקראו והאחרים ימנעו ומחמת הבושה יתנו לב ללמוד הפרשה אלא נראה הטעם לפי שאין הכל בקיין בטעמי הקריאה ואין צבור יוצאין בקריאתו והוא בעיניו כיוודע ואם לא יקראוהו בתורה אתי לאינצוי עם ש"ץ לכך התקינו שיקרא שליח צבור שהוא בקי בקריאה. ומ"מ גם העומד לקרות יקרא בנחת ובדקדוק עם שליח צבור שלא תהא ברכה לבטלה ואותו שאינו יודע לקרות אין ראוי שיקראהו שליח צבור והוא ברכה לבטלה ולא מסתבר שהוא יברך על קריאת שליח צבור...

58. תוספות מסכת סוכה דף נב עמוד א

וכיון שהגיע לענות אמן מניף בסודר וכל העם עונים אמן - בערוך קשיא ליה לרבינו נסים הא דאמר בריש גמרא דשלשה שאכלו (ברכות דף מז.) אין עונים אמן יתומה והא הכא לא שמעו

הברכה אלא בהנפת הסודרין יודעין שהגיע עונת אמן והן עונין אמן יתומה ומפרש בשם רבנן דבני מערבא שעל מי שהוא חייב ברכה קאמר ובענייתו אמן רוצה לצאת ידי חובתו צריך שישמע ואחר כך יענה אמן ולא יענה אמן יתומה והא דעונין אמן בהנפת סודרין היינו בקריאת ספר תורה ולא בתפלה ולא בדבר ששליח מוציא רבים ידי חובתו...

59. ראבי"ה חלק א - שאלות ותשובות סימן קנט

בשילהי פרק אלו דברים למימרא דישאל אע"ג דלא שמע כולה ברכה עונה וכי לא שמע היכי נפיק אמר רב חייא בר רב בשלא אכל עמהם. וקשיא לי מכל מקום הא הוה ליה אמן יתומה. ונראה לי דמהכא שמעינן דאיתא להא דפירש רבינו נסים בפ' החליל גבי הגיע לענות אמן הלה מניף בסודרין, דלא שייך למימר אמן יתומה אלא בדבר שהוא מחוייב בדבר מצוה לצאת ידי חובתו בעניית אמן... וקצת תימה הוא לפירוש רבינו נסים, דבקריאת התורה הוי נמי לכולן חיובא אלא שקורין בשבת זיין ובחול ג' ומוציאים את הרבים י"ח. אב"י העזר":

With this background we are now prepared to properly appreciate the position of the *Sha'arei Ephraim*. Like the *Ramban*, he assumes that the obligation of *kriyas hatorah* is principally a communal obligation and therefore it only exists when a *tzibbur* convenes. However, in a situation that prevented a *tzibbur* from even forming, such as COVID - 19, there was never an obligation to begin with which would require a make-up *kriyah*. Similarly, in a situation where some of the community had not heard the *kriyah*, but most had, there would not be a requirement to "make-up" last week's *parshah* as the *tzibbur* as a whole is not obligated. While the *Sha'arei Ephraim's* approach seems to lend more room for leniency in our situation, it seems that he too is approaching the question from the perspective of *tashlumin*. Only if view the obligation as a *tashlumin* would He therefore argues that just as is true for any *tashlumin* there would not be a requirement without the existence of an original obligation. A very similar approach was seems to have been adopted by *Rav Asher Weiss SHLIT"A* (appendix pages 42-45), with respect to our particular COVID - 19 question. If one assumes, however, that the entire notion of *tashlumin* is

irrelevant with respect to *kriyas hatorah*, as we demonstrated is the case according to many of the *rishonim*, then the leniency of the *Sha'arei Ephraim* is likewise not applicable to our current situation.

60. משנה ברורה סימן קלה

(ז) **קריאת הפרשה וכו'** - ...כתב בספר שערי אפרים אם בטלו הקריאה בביהכ"נ אחת ורוב הצבור מביהכ"נ זה שמעו קרה"ת בביהכ"נ אחרת א"צ להשלים אבל אם רוב הצבור לא שמעו כלל אע"פ שיש שם בתי כנסיות אחרות שקראו שמה כדין מ"מ אותן שלא שמעו הקריאה והם רוב הצבור של ביהכ"נ זה צריכין להשלים הקריאה:

VII. CONCLUSION

While our eyes are turned to the leaders of our community, upon whose guidance we rely, to determine our course of action as we emerge *b'ezras Hashem* from this most horrific pandemic, it seems that the conclusion will be based on a particular understanding of the institution of *kriyas hatorah* and whether it has become part of the fabric of our *tefillah* to the extent that it assumes some of the properties of *tefillah* itself. How beautiful and awe-inspiring it is to see how a question which arises in the year 2020 can be traced through the ages ultimately back to a basic understanding of a *takana* established by *Moshe Rabbeinu* himself as our fledgling nation was just beginning to develop. *Ashreinu mah tov chelkeinu!* I appreciate you joining me in this exciting journey of *talmud torah* and I hope you enjoyed as much as I did. I look forward to many happy and healthy years of being able to learn together in person *b'ezras Hashem*. I miss you and wish each and every one of you a *chag kosher v'sameach!*

B'ahavas Hanefesh,

R' Motti Neuburger

Appendix

ס פ ר

זכרון יהונתן

הוצאת חובבי לאונטרנט
www.hebrewbooks.org
ע"י חיים תש"פ

בולל

שאלות ותשובות בארבעה חלקי שו"ע
וחידושים שונים בכמה מקצועות בהלכה.

מ א ת

הרב דנאן המפורסם בגדולת תורתו, וביעורו הנפלאה בתורה כל ימיו בר. כקשת
מיה יהונתן וצל ברב מיה אברהם אבא יצחק זל אבעלמאן שחי
רב בעיר האראשין, ואחיו מרין בקק ביאליסמאק, ושם מנחתו כבוד.
(בעל הקתנים תורת יהונתן עד השמיטה).

וגלו עליהם במקו חידושים סבני המחבר וצל, היה הרבנים הני בר
מנהיג משה יעקב נר"ו, ומנהיג דוב בער נר"ו.

הזכא לרשום על ידי אלמנטו הרבניה הדפוסה מ' שפרינצא תחי לאי"ם.

וויילנא

ועתה יוצא לאור מחדש

ירושלים

שנת חמשת אלפים ושבע מאות ושלשים

סימן ב

שאלה. מעשה היה שבטלו את הקריאה בשתי שבתות זו אחר זו, וכאשר באו אח"כ בשבת השלישי לקרות בציבור, נשאלתי אם יקראו גם השתי סדרות הקודמות. או יקראו רק הסדר השלישי השייכה לאותו שבת והשתי סדרות הראשונות ידלנו. והוריתי שיקראו גם השתי סדרות הראשונות ולא ידלנו שום סדר וצווחו עלי בבי מדרשא. מדברי המג"א (בס' קליה). ולכן הנני לפרש בזה את טעם ידי :

תשובה. נא"מ (סימן קל"ה סע' ב'). כתב הרמ"א שחס צטלו שבת אחת קריאת הפרשה בלי צור. לשבת הבאה קורין אותה פרשה עם הפרשה השייכה לאותו שבת א"ז ע"כ. וכתב המג"א וז"ל אבל אם היו ב' פרשיות מחוברין באותו שבת שבטלו אין קורין בשבת הבאה ג'. דלא מלינו לעולם שקורין ג'. ואין לומר יקראו ב' פרשיות לכל הפחות. דאין תקנה לחלחין כו'. השו' מהר"מ מינן (סימן פ"ה) עכ"ד. וכן פסק במ' שער אפרים להגאון רא"ז מרגליות על הלכות קריאת התורה (שער ז' סימן ע') עי"ש :

והנה

6

זכרון

סימן א ב

יהונתן

מעשה היה בקלוביא באחד שקיבל בשבת הראוי לקרות סי' אמור ועיכב התפילה וקריאת התורה כל היום. וכשהגיע שבת הבא יזיח ר"א בר' שמעון ז"ל. להתחיל בפ' אמור אל הכהנים ולקרותה וגם פרשה בהר סיני הראוי להקראות באותה שבת. ושאל לדלג פרשה אחת מן התורה. לפי כי מימות משה רבינו נחקן לקרות התורה בפרשיותיה ולהשלימה בכל שנה ושנה. כדי להשמיט לשם מצות וחוקים. ואין לך לומר כיון שעבר זמן קריאתה הלכה לה אותה פרשה. לפי כי אין קבע לפרשיות לקרות פרשה זו בשבת זו וזו בשבת זו. אלא כי כן נסדרו הפרשיות. וראיה לדבר שאם אירע יום טוב בשבת ודומין הפרשיות של שנה מפני פרשה של יו"ט הלא מיד בשבת הסמוכה ליו"ט חוזר למקום שפסק. ולא אמרינן הואיל וגדחת תדחה. וזה דאפילו תימא יש קבע בשבתות בקריאת הפרשיות. אפ"ה אין לנו לבטל ולדחות לאותה הפרשה שלא נקראת בשבתה אלא לשבת הבא חוזרין וקוראין אותה. דמניא בפרק החליט בראשון מהו אומר הבו לה' בני אליהם כו'. בשני מהו אומר ולרשע אחר כו'. בשלישי מהו אומר כו'. אם חלה שבת להיות באחד מהם שיר של ימוסו ידמו. פירוש אם חלה שבת להיות באחד מהם ידמו שיר המושב מפני שיר של שבת והשיר של ימוסו ידמו שהוא השיר האחרון. מפני כי באחד בשבת יאמר השיר שהיה ראוי לומר אתמול בשבת. ולא יאמר השיר של אחד בשבת עד יום ב'. נמלא האחרון דהו'. אלאא דאין מדליגין סדר השיר וכ"ש סדר הפרשיות שהיא תורת יולדנו חוקים ומשפטים שאין לדלג. וכ"ת אי מהמס דון מינה ומינה. דמה הפס שיר האחרון נדחה אף כאן הפרשה האחרונה תדחה. לא היא דגבי שיר כיון דאין מדליגין אי אפשר בענין אחר. אבל הכא בסדר פרשיות התורה. אשר להשלים התורה אנו באין בכל שנה. אם יותר לנו פרשה בין מחמת שנה פשוטה כו'. יקראנה בשבת אחר ולא ידלגנה אלא יקראו שתי פרשיות כלחת ויתקנו בזה אשר חסרו. שאם ידלגו הרי חסרו קריאתה על מנן. ואין לומר שאין לקרות משום סורח הציבור. זה ניתא דלא חיישינן בזה לסורח ציבור דהא אמרינן במס' סופרים שאפילו בעבור פסוק אחד חוזר וקורא כל הפרשה כו' עכ"ל. הרי שכתב בהדיא והוכיח בראיות ברורות שאין לדלג שום פרשה. דאין קבע לפרשיות. רק שנסדרו כן בכדי להשלים התורה בכל שנה. כדי להשמיט לשם מצות וחוקים. ולכן אפילו היכא שהיו שני סדרות מחוברות באותו שבת שכתבו. או אפילו בטלו כמה שבתות נמי לריך לקרותם בשבת זה עם הסדר השייך לאותו שבת. והמהר"ם מיכן לא ראה גוף דברי האו"י. כי הספר הזה לא נתפשט בימיו. רק מה שהובא ממנו בקצרה בספר האגודה לכן כתב מה שכתב ודקדק מה שדקדק. אבל אלו היה רואה עיקר דברי האו"י כמו שהוא לפנינו בראי היה חוזר בו. טוב ראיתי במ' א"ר שחלק על המהר"ם מדברי הגליון מרדכי בריש ברכות שכ' אשר מימות משה רבינו נתקנה לקרות בפרשיות להשמיט לרבים פ"כ. משמע דאין חילוק כלל ואין לדלג שום פרשה אפילו היכא שהיו דבוקות או אפילו היכא שכתבו כמה שבתות עכ"ל. ובאמת מובאר כן גם באו"י גופה כמ"ש. ומזה תראה שאין להורות מתוך הקיטורים. כי גם רבותינו גדולי האחרונים ז"ל שנו בזה. — סיומא דהך פסקא דלשולחן משלימין וקורין בשבת הבא מה שכתבו בשבתות העברו כל כמה דאפשר :

סימן ג

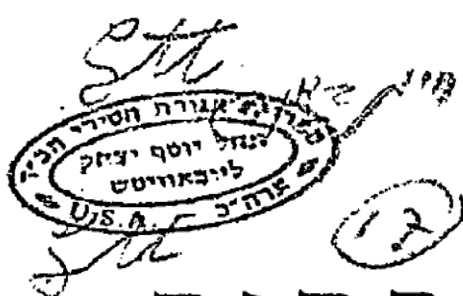
שאלה ע"ד הקריאה בריח. וזה בשו"ע אי"ה (סימן תכ"ג) כתב המחבר שזכרון קרא שלשה פסוקים שהם וידבר. צו. ואסרת. והוא חוזר וקרא ואסרת. ואת הבטח האחד. ועשיית האופת. והשלישי קרא שאלת הפיר

וזהו מ"ש המנ"א שהיכא שהפסיקו שני סדרות אין משלימין משום דלשולחן לא אשכחן שיקראו ג'. הוא פסם קלום מחד. דזה דלא אשכחן שיקראו שלשה הוא משום דלא אינצריך דכדי לקיים התורה פסם אחת בשנה פני בשנים מחוברות. אבל היכא שהפסיקו שני סדרות מדוע ידלגו ולא ישלימו השני סדרות שכתבו. ואי משום דא"כ יערכו לקרות עמה שלשה סדרות בפסם אחת מה איכפת לן בזה. כיון דאי אפשר בלא"ה. ומשום סרחא דליבורא לא חיישינן בזה כמ"ש הראשונים ז"ל. וראיתי בביאור הנר"א שם ס"ק ג'. אמ"ש הרמ"א שאם בטלו שבת אחת קריאת הפרשה ציבור כו'. שכל ז"ל כמ"ש בחפילה סעה ולא התפלה כו' עכ"ל. ולפ"ז נראה לחלק בין היכא שלא הפסיקו אלא שבת אחד רק שהיו שני סדרות מחוברות באותו שבת. לבין היכא שהפסיקו שני שבתות. דהיכא שלא בטלו אלא שבת אחד. רק שהיו בו ב' פרשיות מחוברות או משלימין שפיר השני סדרות של השבת העבר. וקורין בשבת הבא ג' סדרות ביחד. משום דהשני סדרות של השבת העבר אחד חשיבי כיון דתרווייהו היו חובת השבת העבר. ומשלימין אותן שפיר בשבת הבא. אבל היכא שהפסיק שני שבתות אז אין משלימין אלא הסדר של השבת העבר. אבל הסדר של השבת הראשון מדליגין. כמו בחפילה דאם סעה ולא התפלה ערבות דמתפלל שחרית שחם. אבל אם לא התפלל גם שחרית אז מתפלל במנחה רק תפילת השלמות לא שחרית בלבד. אבל לא לתפילת ערבות. משום דלשולחן לא מהני משלומין רק בהתפילה הסמוכה לה. כמבואר באו"ח (סימן ק"ח סע' ד'). וה"כ אין משלימין אלא בהשבת הסמוך בלבד. ומשום"ה אין קורין רק הסדר של השבת העבר. אבל הסדר של השבת הראשון. כיון שכבר הפסיק בה עוד שבת אחד. טוב לא מהני בה משלומין כלל :

אמנם ככדי לעמוד על עקרון של דברים אלו ראיתי לפי"ן בזה בחשו' מהר"ם מיכן אשר ממנו יתד ממנו פינה ליסוד הלכה זו. וז"ל שם. והנה אמינא שם"ח אין שייך לקרות בשבת הבא ג' סדרות כו'. כי דין זה לא מצינו כי אם בא"י ומייתי לה באגודה פרק הקורא. וז"ל באו"י אם בטלו בשבת התמיד ולא קראו הפרשה או יקראו בשבת הבא שני פרשיות עכ"ל. הנה לא כתב אלא אם ביטל בשבת אחד התמיד או יקראו בשבת הבא שני סדרות. אבל לא כתב אם ביטל ג' או ד' שבתות ויקראו כל אותן סדרות בשבת אחד כו'. לכן נ"ל שדוקא שני סדרות יקראו יחד אם נכתבו קריאת שבת אחד. כיון דבלא"ה מצינו לפעמים שקורין ב' סדרות בשבת אחד. אבל אם נכתבו ב' שבתות אין קורין בשבת הבא ג' סדרות. דלא מצינו בשום דוכא שקורין ג' סדרות בחד שבת. א"כ הכא בעובדא דידן אם נכתב לקרות מה שלא נקרא בשבת העבר היה לריך לקרות ג' סדרות ויקהל פקודי שהיו מחוברות בשבת העבר. עם סדר ויקרא השייכה לשבת זה. וזה לא מצינו ואין בזה שום דיעה ולא תקנה לקרות בשבת הבא ג' סדרות. וכן משמע לשוני. שכ' בזה"ל יקראו בשבת הבא ב' פרשיות עכ"ל. וקשה הא לפעמים נמלאו ג' פרשיות כשהיו שתי סדרות דבוקות בשבת שעבר. והכי ה"ל למימר יקראו בשבת הבא כל הסדרות שראוי לקרות בשבת שעבר עם הסדר של שבת. ובכ"ה היה משמע בין שהיה בשבת שעבר חד סדרה בין שהיה ב' סדרות. אפ"כ לך קאמר דוקא ב' פרשיות. ולא כשהיו ג' סדרות. שאז אין לו משלום כו' עכ"ד :

מבואר שהמהר"ם מיכן למד מידוש דין זה מדקדוק דברי הא"י שהובא בקצרה בספר האגודה. ושל יסוד זה צנה דיק ושפך סוללה שדוקא היכא שכתבו רק פרשה אחת או משלימין וקורין בשבת הבא שני סדרות. אבל היכא שהפסיקו שני סדרות אז אין משלימין בשבת הבא. אלא מפסיקין וקורין רק הסדר של יום השייכה לאותו שבת ולא יותר :

אמנם כאשר זכינו עמה לאורו של הא"י הגדול נראה הדבר להיפך להמשין בדבריו. שכתב (במ"ב אות מ"ה)

ב"ה

ספר

הועתק והוכנס לאינטרנט
www.hebrewbooks.org
ע"י חיים תש"ט

שערי אפרים

אשר חברתי אני הצעיר ברבבות אפרים ולמן בן לא"א הרב הה"ג החריף
ובקי המפוי מוהר"ר מנחם מאניש מרגליות זלה"ה מק"ק בראד
והם מיוסדים על דיני קריאת התורה והתנהגותיה משעת הוצאתה עד
שובה למנוחתה נכנסו בעשרה שערים. והם גופים מחולקים לסעיפים
קצרים. בלשון צה וקצר בו ירוץ כל קורא. כי יפתחו לו שערי אורה. יהיו
הדברים קרובים. נכחים וטובים. אל כל עמלי תורה המתאווים לשנות דרך
קצרה. ונקל עוד מזאת על המורה. כי יפלא ממנו דבר בעתו והיה הנקל
לכתו. בשערים האלה למצוא דבר הפך ודיו שערות. ומי האיש החפץ להבין
ולהשכיל מצא הדברים ומקורם. ולהפש ולחקור איזה דרך ישכון אורם. הלא
הם כתובים בצדם אשר נקרא שמו

פתחי שערים

הספר היקר הזה כבר נדפס כמה פעמים ונתפשטו בישראל קאלפים ורכבות והן עתה
נתחדש הדבר ויו באור חדש על ציון ההלכה המצוינת יאיר נתיבו עם הנהגות וביאורים
והוספות רבות בהלכות אלו השכיחים ונחוצים מאוד לכל באי שערי אפרים אשר נקובים
בשמותם

שערי חיים

מהרב בעהמ"ח ס'

קצה המטה
על המטה אפרים שליט"א

שערי רחמים

מהרב בעהמ"ח ס'

ברית אבות
על זי מילה ושאר ספרים וצי"ל

כמבואר בהסכמות גדולי דורינו ובפתיחת השערים זיל קרי ב"י.

ארשיווא

בדפוס המשובח והמפואר של הרבני הנגיד וכו'

משה יודא גלאנץ

בשנת בברכת חיים לפ"ק

DRUCK VON MOR GLANCZ IRŠAVA. Č. S. R.

האדרעססע להשיג הספר

Rab. H. EHRENREICH, H. MAD. (Ungarn)

הקריאה ויאמרו ההפטורה בלא ברכותיה ואם היה עשרה בשעה שהתחילו ברכות ההפטורה ויצאו מקצתן יתבאר בשער ט'. וישובים שאין שם מנין ורוצים לקרות הסדרה בתורה בכנופי' שלהם בלא ברכה כלל רשאים וגם יכולים לומר ההפטורה בנביאים בלא ברכה כלל (כט) ואין להם לקרות עולים לתורה רק אחד יקרא כל הסדרה מתוך הספר והשאר ישמעו ואם רוצים לקרות בריה קריאת פ' ר"ה א"צ להתחיל מן פ' התמיד רק מן ובראשי הדשיכם ואם הל בשבת יתחילו מן וביום השבת :

לט כבר ביארנו בסעיף ט' שאם בטלו הציבור הקריאה באונס שלימו לשבת הבאה ואם לא בטלו באונס (ס) רק שלא היה שם עשרה בשבת זה א"צ להשלים בשבת הבאה ואם היו עשרה צריך דווקא להשלים בשבת הבאה (סא) אבל לא שלימו קריאת כל הסדרה במנהג של אותה שבת עצמה

פתחי שערים

ראשונה של סדר זה כזר קראו זנוחת שבת שלפניו וז' וה' ונעיקרל אחקון שיקראו פרשה ראשונה של כל סדר זנוחה וז' וה' ואם יקראו עכשיו זנוחה צדור זה א"כ הפי של סדר שבת הנאה יחטל קריאתי זנוחה שלפניה ונ"י אין צדי להכריע שאם ירצו לקרות הפרשה נוסדר זה שצטלו אותו שפיר דניי כיון שסדר זה הוא חוצת היום ואכתי לא פרט ונייניהו וחיוצא דניי עלייהו להשלינו לכן אפשר שיכולים לקרות עכ"פ זנוחה הפי ראשונה כדי שלא יחטל קריאת הסדר של חוצת זה היום לזנוחי אצל לענין קריאת ז' וה' יכראת שאין להם לקרות רק צדור של שבת הנאה דנאחר שכזר עזר השבת כזר התחיל צצצוע זו חוצת של סדר השצוע וקריאת הסדר נוספת שלפניו אינה לחוצה רק לחשלונין ונייניי לאקדוני חוצת שעת"י צרישא דכה"ג חנונין לענין לא התפלל ערנית נחפלט שחרית שחיס שונתפלל תחלה של חוצה ואח"כ של חשלונין ואע"ג דלענין הקריאה צצבת קורין תחלה הסדר של שבת העצר היינו כדי לקרות צחורה כסדרה ולא לנפרע אצל תקנת ז' וה' לא זזה וננקווה שיש לקרות נה שהוא קריאה של שבת זה לחוצת היום ונהאי טענא גס זנוחה שבת כנוי יש לקרות נה שהוא עיקר התקנה נוסדר הנאה אך דניי

דהקדיש אינו ענין אחר רק שייך על הקריאה והכי קי"ל גס לענין תפלה ומה שכחצ דנחשו ר"י וינאש ננאחר שלא היו נוהגין בקדיש צז' וה' כזר כצצתי צנוקס אחר צצס הא"ר הלי ט"צ שכחצ ונלקוטי פרדס לרש"י דאין לך קריאת פסוקים שאין ונקדישין אח"כ ע"ש : (כט) ואין להם לקרות עולים כו'. כן נלענ"ד שאם ירגילו לקרות עולים קרוב שיצולו לטעות ולצדך ג"כ ונ"ש צפנים צצפי ר"ח כו' כ"כ צקילור שליה והטעם נשום דדוקי כשקורין צצזר שלריך לקרוי די עולים ולכן לריך להתחיל ופי' התנייד נשא"כ צזה ע"ש : (ס) רק שלא היה שם עשרה כו'. כנלענ"ד דדוקא היכא דצני חיוצא הם לקרות אלא שאירע להם חונס אצל היכא דלא הוו עשרה נעיקרי לאו צני חיוצא כינהו וא"ל להשלים דנעיקרי הכי אחקון חיוצ הקריאה על נקוס שיש שם עשרה דוקא : (סא) אבל לא ישלינו כו'. עיין צצו"ת חיים שאל ח"צ סי' ט"ז שאין להשלים כל הסדר זנוחה דתקנת קריאתי הסדר ע"י ז' עולים לא נחקנה אלא צצחרית וצס הקצו לו נשו"ת נשאת נשה והוא ז"ל כחצ ליצצ ע"ש צאורך ונ"י יש להסתפק אם יש לקרות זנוחה הפי של אותו סדר שצטלו צצחרית או של שבת הנאה ולכאורה נראה שיש להם לקרות של שבת הנאה דפי

לד

תשלומין בקריאת התורה

כבוד ידיד נפשי ויקיר לבבי

מרבין תורה ומזכה רבים

הרה"ג ר' מרדכי יצחק שווארץ שליט"א

רב קהילת ברכות שמואל, גבעת זאב

וראש ישיבת אורחות חיים

בדבר שאלתו, שאלת רבים, בשבת קודש הבעל"ט פרשת תזריע מצורע, היות
והרשויות התירו להתפלל במנין במרחבים פתוחים האם יש להשלים בקריאת התורה את
כל הפרשיות שהפסידו, או שמא רק הפרשה האחרונה.

לענ"ד יש להקל שלא לקרוא כלל את הפרשיות שהפסידו, ולקרוא פרשיות תזריע
מצורע בלבד.

וזאת מתרי ותלת טעמי, ואבאר:

הנה הלכה זו מקורה ברמ"א (סימן קל"ה ס"ב):

"אם בטלו שבת אחת קריאת הפרשה בצבור, לשבת הבאה קורין אותה פרשה עם
פרשה השייכה לאותה שבת".

מנחת אשר – בתקופת הקורונה

ומקור הלכה זו באור זרוע (הל' שבת סימן מ"ה) וכ"ה בשבלי הלקט (ח"א עמוד נ"ד) ובספר האגודה (מס' מגילה פ"ג סי' ל'), עי"ש.

אך בדברי גדולי האחרונים מצינו בזה כמה חידושים ותהיות, ואבאר.

א. בשו"ת מהר"ם מינץ (סימן פ"ה) הובא במגן אברהם (שם סק"ד) דייק מלשון ספר האגודה דאם דילגו שבת שיש בו שתי פרשיות כמו בהר בחקותי או תזריע מצורע אין משלימין, דלעולם אין קורין יותר משתי פרשיות, וכ"ה דעת הגר"א בביאורו. ומטעם זה גם אם ביטלו קריה"ת שבועיים או יותר אין משלימין אלא את הפרשה האחרונה, עי"ש.

ופשוט לפי דבריהם דהוא הדין שאין משלימין בשבוע שקורין בו שתי פרשיות כמו בשבת קודש הבא עלינו לטובה, וכ"כ במשנה ברורה (שם סק"ז).

ועוד נראה פשוט לענ"ד דאין תשלומין אלא בשבת הראשונה, ואם השבוע נקרא פרשיות תזריע מצורע פשוט שאי אפשר בשבת שלאחר מכן יקראו פרשיות צו ושמני וכיוצ"ב.

ואף שיש חולקים על המהר"ם מינץ עיין אליהו רבה, מסתבר שדעת המגן אברהם ורוב האחרונים מכריעה.

ב. בשערי אפרים (שער ד' סל"ט) כתב דעד כאן לא אמרו שצריך להשלים, אלא בציבור שהתפללו ומסיבה כלשהי ביטלו קריאת התורה, אבל אם הציבור כלל לא התקבצו יחדיו, לא חל עליהם חובת הקריאה, כיון שקריאת התורה חובת הציבור היא ולא חובת היחיד, ואין חייבין להשלים.

ונראה פשוט לפי דבריו דבנידון דידן אין דין השלמה, דהלא בתי הכנסיות סגורים ולא התפללו בציבור, ולדעת השערי אפרים כל כהאי גוונא אין דין תשלומין.

ג. בשו"ת שבות יעקב (ח"ג סי' ו') נשאל ע"י בית כנסת שלא התפללו בה בכל שבת, והרבה שבתות לא התקיימו בו תפילות, האם צריך להשלים את הפרשיות. וכתב דלא אמרו שצריך להשלים אלא אם ביטלו פעם אחת, אבל אם מנהגם לבטל מדי פעם אין

מנחת אשר – בתקופת הקורונה

משלימין "דא"כ יבוטל מנהגן של ישראל לקרות בשבת רק הסדר המיוחד להם ע"פ תקנות חז"ל".

יש לדון לפי דבריו בנידון דידן שמגיפה זו כבר משתוללת שבועות רבים, ועדיין אין לדעת כמה זמן תימשך, ובתחלה ניתנה רשות להתפלל בציבור, ואח"כ אסרו זאת, ועכשיו שוב התירו, ואפשר שבעבור זמן שוב יאסרו זאת, וכל כהאי גוונא אפשר שאין דין תשלומין לפי השבות יעקב.

ד. עוד כתב בשערי אפרים (ש"ז סעיף י') דאם בטלה קריאת התורה בביהכ"נ ורוב המתפללים שמעו קריאת התורה בבתי כנסיות אחרים אי"צ להשלים. ובתקופתנו מצד אחד נסגרו בתי הכנסיות, אך רבים מתפללים בציבור וקורין בתורה במנייני המרפסות והחצרות, ואפשר שרוב המתפללים כבר שמעו קריאת התורה במניינים אלה.

סוף דבר, יש בשאלה זו כמה וכמה צדדים להקל, ואין לומר, וכי מה הפסד יש אם נקרא עוד פרשה בתורה, דאם לפי ההלכה והמנהג אין צריך תשלומין פשוט דיש בזה צד הפסד ששלשת העולים הראשונים יברכו על קריאה שלא בזמנה ומקומה. ואפשר דהוי ברכה לבטלה שקוראים בפרשה שאין צריך לקרותה, והו"ל כקורא פרשה בעלמא ומברך עליה, וצ"ע.

ומשום כן נראה לענ"ד שכל אחד ישלים פרשיותיו שנים מקרא ואחד תרגום, ולא יקראו בתורה אלא פרשיות תזריע מצורע בלבד.

ושמעתי בשם אחד הגדולים שאמר טעם שלא לקרוא קריאת תשלומין בנידון דידן, דרך בציבור שהיה מחוייב לקרוא בתורה ומשום כל סיבה שהיא ביטלו את הקריאה צריכים להשלים, משא"כ בנידון דידן, דמחמת חשש סכנה פטורים מקריאת התורה, וכיון שפטורים הם אין כאן תשלומין.

ושורש הסברא יש לו מקום, דאכן יש פוסקים שדימו תשלומין של קריאת התורה לדין תשלומין בתפילה, ובתשלומי תפילה מבואר להדיא במשנה ברורה (סימן ע"א סק"ד). אך יש לדחות סברא זו מחדא ותרי טעמי:

מנחת אשר – בתקופת הקורונה

א. אין נידון דידן דומה לאונן כלל, דחכמים פטרו את האונן מן המצוות, משא"כ בנידון דידן שאין כאן פטור כלל, אלא גדר אונס משום חשש פיקוח נפש, וכל עיקר הלכה זו של תשלומין בקריאת התורה ניתנה במקום אונס.

ב. במקור הלכה זו שבאור זרוע אין נראה שהלכה זו גדרה תשלומין, אלא שעיקר תקנת הקריאה היתה להשלים את התורה אחת לשנה, ואם לא קראו שבת אחת קורין בשבת הבאה, ולפי זה אין הבדל כלל בסיבה למה לא קראו, אם משום פיקוח נפש או שאר אונס.

כל זה נראה לענ"ד להלכה ולמעשה, אך לא אכחד דבאמת חושש אני גם לקריאה ארוכה בתקופה זו. דבשעת התפילה קל יותר לשמור על מרחק ראוי, אבל בשעת קריאת התורה קשה לשמור מרחק, דהלא לשיטת השו"ע צריך העולה לקרוא ביחד עם הבעל קורא אף בדיעבד, ואף לשיטת הרמ"א לכתחלה ודאי יש להקפיד בכך, ומשום כך הבריות עומדים קרובים זה לזה בשעת קריאת התורה, וגם קשה מאוד לקרוא עם מסכה, וככל שתהיה הקריאה ארוכה ביותר יש יותר חשש קירבה והידבקות, על כן אין להחמיר בתשלומי הקריאה. ועוד דיש בזה טירחא דציבורא, ובפרט בשב"ק הבעל"ט שצפוי להיות גשום. (בענין ההנהגה הראויה בקריאת התורה בתקופת הקורונה עיין לעיל סימן ל"א).

אך מ"מ אף לולי חששות אלה, נראה דעיקר הדין ככל המבואר לעיל.

באהבה כפולה ומכופלת

(ברכות י"א ע"ב)

אשר ויים

Rabbi Mordechai Schachter
24 Bennett Avenue
New York, New York 10023
(212) 793-0630

הרה"צ רבי שמואל
ראש ישיבה וראש כולל
ישיבת רבינו יצחק אלחנן

קרה"ת בשבת שאחר המגפה

כתוב בס' שערי אפרים (שער ו' ס"ט), אם בטל קריאת הסדר בשבת אחת מחמת איזה אונס, אי לשבת הבאה קורין וכו'. וכן אם בטלו כמה שבתות אין לקרות כל מה שצטלו... רק קורין הסדר של שבת שלפניו עם סדר שבת זו לד. ומי שרוצה לנהוג ולקרות מה שצטלו שבת של מחוצרין או בטול כמה שבתות, אין מוסיפין אותו וכו'. והוסיף עוד שמה (בסל"ט), שאם לא בטלו באונס, רק שלא היו שם עשרה... א"צ להשלים בשבת הבאה. ועי' משנ"צ (קל"ה סק"ו) ובס' אורחות חיים (ספינקא, שמה) שכל זה מוטל במח' (מכמה שבתות, ומשני ספרים), ועי' בתוספת מעשה רב (אות ל"ד) שהגר"א החמיר בזה. וכן עי' בס' פאר הדור (ח"ג עמ' ל"ג) שהחזו"א ג"כ החמיר בזה. ומסתמא מן הנכון שבישיבות יחמירו בזה בהנהגת הגר"א והחזו"א להשלים כל הפרשיות בשבת הראשונה לאחר חוס המגפה.

אכן מעיקר הדין יש מקום להקל בהמג"א (לענין יותר מב' סדרות) ובקולת השערי אפרים (בלא הי' שמה מניין), ובשאר בתי כנסיות בודאי יש להם על מה שיסמכו.

אך היות שצצת לכו"ע מותר להוסיף, כלול צדין זה, שלא רק שמוחר לחלק את הסדרה ליותר מזו' עליות, אלא ג"כ שמוחר לקרוא יותר פסוקים ויותר פרשיות, ואפילו לקרוא מס' שני, ונכבד כחצו מזה ציוס ב' ניסן תש"פ, וממילא, אם הי' צחור שהי' עומד לחגוג את הכר מלוא שלו באמצע תקופת המגפה, והכין את הקריאה עצור אותה הסדרה, אם אנשי הקהילה מסכימים לה, (ומותרים על הטרחה דצורה), מותר להם להוציא ב' ספרים בשבת שלאחר חוס המגפה, ולקרות פרשת השבוע בראשון, (או אם יסכימו הקהל - ב' הסדרות בראשון, של השבת האחרונה ושל היום, ולחבר את שתי הסדרות בקריאת רביעי, כנהוג כשקורים שתי סדרות המחוצרים, וע"ע מזה להלן), ולהרשות לבחור הצר-מלוא לקרוא בשניה את הפרשה שלו (שהיו צריכים לקרוא לפני כמה שבועות), או מקצת מהפרשה שלו, ואז שפיר אפשר לו לבחור הצר-מלוא לקרוא את ההפטרות שלו (דהיינו, שהיתה צריכה להיות מלפני כמה שבועות), דכשקורים מב' ספרים, בדרך כלל קורים את ההפטרות השייכות לקריאה שמספר השני. ובכל כה"ג שקוראים מספר שני, מן הנכון לומר חצי קדיש אחר גמר ו' קרואים שבספר הראשון, ולקרות להצחור הצר-מלוא "למפטיר".

וכן בשאר בתי כנסיות אם יסכימו הקהל להשלים את כל הסדרות שחיסרו, ואינם רוצים לקרות את כולם בשבת א', יש מקום לנהוג כנ"ל, להוציא שני ספרים, ולקרות בראשון ו' קרואים בפרשת השבוע, ובשני, אחת מהפרשיות שחיסרו. וכן בשבת השניה (אחר חוס המגפה), להוציא שני ספרים, ולקרות בראשון ו' קרואים בפרשת השבוע, ואח"כ לקרות בשני עוד אחת מהפרשיות שחיסרו וכו', עד שישלימו לקרות את כל מה שחיסרו. ובכה"ג ג"כ מן הנכון לקרות רק את ההפטרות השייכות לקריאה שמהספר השני. ואם כן יעשו, מן הנכון לומר חצי קדיש אחר גמר ו' הקרואים שבספר הראשון ולקרות לעולה הבא בחזרת מפטיר.

ועי' משנ"צ סי' תרפ"ה ס"ק ב' שכתב שאם חיסרו לקרות א' מד' פרשיות א"צ להשלים.

וסתם לקרוא מס' את הפרשיות שחיסרו באיזה ערב, בקשר לסעודת הודיה, עי' חשו' משיב דבר להנצי"צ (ח"א סי' ט"ו) שאין זה נכון. [דגראה שיש מח' בין הצבלי והירו' לענין ברכת התורה (שהיא דאורייתא), מתי נוהג דין זה, דמבצלי משמע שכל יום כל יחיד מחוייב לצרך צרה"ת, ומה שמצרכים עוה"פ צרה"ת בשעת קרה"ת (בנוסף על מה שכבר צרכו כל העולים באותו צוק), זה כבר תקנה דרבנן, ואילו לפי הירו' משמע דמה שכל יחיד ויחיד מצרך צרה"ת - זה רק דרבנן, וצרה"ת

Rabbi Hershel Schachter
49 Bennett Avenue
New York, New York 10013
(212) 795-0630

גרה רבי שחטר
אש ישיבה וראש כולל
שיבת רבינו יצחק אלחנן

דא' היינו דוקא בקשר לקרה"ת צנזור, וממילא, אם יקראו בתורה צנזור באיזה ערב, לפי הירו' יהי' חיוצ דא' לצרך צרה"ת, ואילו לפי הצנזר, יהיו הצרכות צנחינת צרה"ת לצטלה, ורק יהי' מותר לקרוא (הפרשיות שחיסרו) צנזור חייב לאחר קרה"ת צנ' ו', וצלי צרכות, דמספיק (לגבי הצובה דאורייתא) צרה"ת שאמרו מקודם צמון, אבל לקרוא שלא צמון צומ"י לאחר קרה"ת, תהי' צעיא. וצ"ה צמננות חתנו הג"ר רפאל שפירא, וזה דלא צמנהג מקנת חסידים שהנהיגו לקרוא מס"ת צנזור צי"צ ימים ראשונים שצמודש ניסן בכל שנה פרשת הנשיאים (מפ' נשא), וכמובן, צלי צרה"ת.

וגם נראה להוסיף, דלקרות צמ"ת (הפרשיות שחיסרו) צנזור באיזה ערב שיהי', לא ירוחו בזה כלום, דצוקף מס' מגילה (לא:) נחלקו החנאים, דאליצא דר"מ, מקום שמפסיקים בשבת צמנחה, שם קורים בשני, ומקום שמפסיקים בשני - שם קורים צממישי, ומקום שמפסיקים צממישי - שם קורים לשבת הצאה. כלומר, שחקנת חכמים היתה שיגמרו קריאת כהת"כ משך השנה (או משך ג' שנים - כפי מנהג א"י). אך לדינא קיי"ל כר' יהודה, דמקום שמפסיקים בשבת שחרית, שם קורים באותה שבת צמנחה, וצממישי, ולשבת הצאה. כלומר, שחקנת חכמים היתה לגמור קריאת כהת"כ בשבתות משך השנה (או משך ג' שנים), ואם רוצים הצנזור להשלים כל הפרשיות שחיסרו, מן הנכון לעשות כל ההשלמות בשבתות, ולא צימות החול.

ובקשר למש"כ שאם יקראו בשבת הראשונה (שלאחר חוס המגפה) צ' הפרשיות, זו של השבת שעברה חו של היום, ולחצורם צרדיעי, מסמחא עדיף לנהוג כמש"כ חכם עובדיה ז"ל (ציציתא ח"ט או"ח סי' כ"ח) לקרוא לעולה הראשון את כל הפרשה שמשבת שעברה עד שני שצפ' היום, דלדברי השערי אפרים שהזכרנו לעיל, אין מחוייבים באמת להשלים כלל, ואם יקראו ג' עליות שלמות בפרשה שמשבת שעברה, יוצא שלא קראנו כלום מחוצת היום, וכל פעם שמוסיפים בקריאה מפרשיות אחרות, חמיד עושים כן לאחר חוס הקריאה של חוצת היום. וכן המנהג צהרצה קהילות, צממיני עזרת שלא חל בשבת, שיש צ' ג' צממי סוף מגילה אם להחיל מעשר תעשר או מכל הבכור, ולכן נהגו להחיל בעולה הראשון מעשר תעשר ולקראו עד לאחר כל הצבור, והי"נ הכא.

Due to the Coronavirus crisis we have missed many weeks of Torah reading in shul. There is no requirement to make up the missed parshiyos under these circumstances, but if a shul decides that they would like to make up the missed Torah readings from the previous weeks, there is value in doing so. There are two possible approaches:

If the congregation wishes, they may read all of the missed parshiyos on the Shabbos they return to shul. After finishing the seven aliyos of that week's laining, a second Torah should be used to read all of the missed laining in one session.

If this option is too burdensome for one Shabbos, the congregation can divide the missed parshiyos into multiple weeks. Each week after the return to shul, two Torahs can be taken out. The first Torah will be used for the seven aliyos of that week's parshah and the second Torah will be used to read the entirety of a missed parshah in one single reading. When the "make up" parshah has been completed the Haftarah

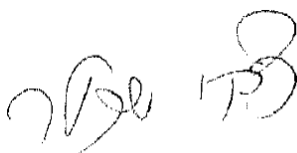
Rabbi Hershel Schachter
88 Bennett Avenue
New York, New York 10033
(212) 795-1620

הרה"צ רבי שצטר
 ראש ישיבה וראש כולל
 ישיבת רבינו יצחק אלחנן

should be read from the "make up" parshah because the custom is to read the Haftarah based on the last Torah that was read from.

In the above cases, after the reading from the first Torah is complete the second Torah should be placed on the Shulchan and the Kaddish should be recited. Then the maftir aliyah should then be called up to read the "make up" parshah from the second Torah.

Additionally, if a bar mitzvah boy was unfortunately unable to read the parsha he prepared in advance, the situation can be rectified by allowing him to read the missed parshah and Haftarah on a later Shabbos. When the shul reopens, the congregation should take out two Sifrei Torah, and use the first Sefer Torah for the regular weekly parshah, and the second Sefer Torah for the missed parshah prepared by the bar mitzvah boy. Since the general practice is that the Haftarah follows that which was read in the last Sefer Torah, he will now be able to read the Haftarah that he prepared originally. This procedure is not obligatory and therefore may only be performed with the prior permission of the congregation.

נצי שצטר
 ערב שנת קודש פ' שמיי
 כ"ג ניסן תש"פ